

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**Nógrádszakál Község
Önkormányzata**

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	14
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	16
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	16
2. Stratégiai környezet bemutatása	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	21
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	45
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	60
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	71
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	78
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	84
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	86
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	87
1. A HEP IT részletei	87
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	92
3. Megvalósítás	95
4. Elfogadás módja és dátuma	101

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet** alapján megjelent **Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Nógrádszakál Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A palóc néprajzi tájegységen, az Ipolyvölgy országhatár menti szakaszán, ahol összepréslődik és szorosan fut egymás mellett a folyó, a vasút és az országút, dús növényzetű, kiöntéses területen fekszik Nógrádszakál. Szécsénytől és a 22. számú főúttól 12 km-re északra, Salgótarjától, a megyeszékhelytől 32 km-re nyugatra található. Nógrádszakál község a Középső-Ipoly-Völgy kistáj területén fekszik. Az egyik legszebb fekvésű település a megyében, északról az Ipoly határolja, délen a Cserhát andezit kúpjai merednek fölé, a folyó karnyújtásnyira, s túlhan már a szlovákiai Busa házai, arrébb pedig Múlyad különleges temploma, kertjei látszanak. S ha távolabbról, a kálvária dombjáról, vagy az országútról pillantunk a falura, messziről villog hófehér, csipkés templomának tornya.

Bővelkedik a táj más természeti értékekben is, már a XVIII. századtól ismerték a Csevice-kút savanyúvizét, járnak érte távolabbi településekről is. A helyiek szeretnék értékesíteni, ahogy a

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Rárópusztán, a festői üdülőtelepen meglelt termálvízre meg idővel fürdő épülhetne. Meg kell említeni a Páris-patak andezitbe vájt völgyét is, évmilliók mostak a Litke és Szakál közti vulkáni takaróba tizenöt-húsz méteres meredélyt. A földtörténeti tanösvény kivált csapadékos időben és hóolvadáskor nyújt páratlan látványt, ekkor megéled az amúgy száraz patakmeder.

S ha mindezt már bejártuk, érdemes fölsétálnunk a tájat uraló neogótikus stílusban épült templomhoz, aztán a Kastély-dombra a búcsújáró kálvária mentén. Képzőművészeti élményt nyújtanak a stációk domborművei, s egybekelve a természet alkotásaival – az Ipoly völgyének látványával, a vidék csöndjével, a lankák közti falvak hangulatával – átmossák az arra járó minden érzékét.

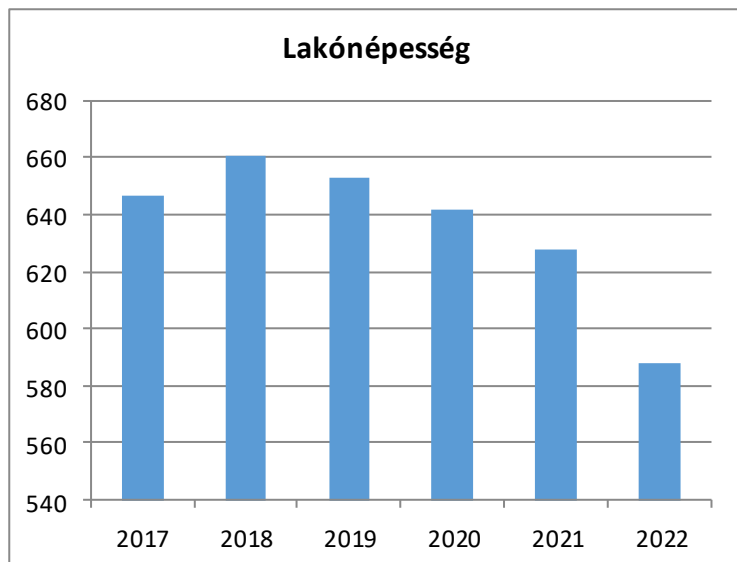
A község nevének eredete (azelőtt csak Szakal, Szakál) a cseh Szakal Károly- Madár) vagy a török pusztá helynév jelentésű szóval hozható összefüggésbe, de lehetséges , hogy az ismert " királyi útvonal " mentén létesült solymásztelepek egyik solymászának nevéből is eredeztethető. A falu 1893-94-ben épült neogótikus templomát középkori templom maradványaira emelték. A Kastély-hegyen álló egykori kolostor falmaradványai, romjai a századfordulón még láthatók voltak. A település birtokai a XV. században a Guthi-Ország család tulajdonában voltak, majd a század végén, s a XVI. században a Dályai, Losonczy, s a Forgách család volt jelentős birtokos.

A XVIII-XIX. századra a Forgáchok mellett a Szent-Ivány, Kováts, Szerémi, Pulszky, Szijártó családok irányították a falu gazdasági életét. A török háború korában sokat szenvedett a falu, bár nem volt hosszú ideig hódoltság alatt. 1552-ben Ali budai pasa a faluhoz tartozó dombról lövette az Ipolyon túl lévő Busa község kicsinyke erődjét, míg a szécsényi bég 1595-ben égette fel a térséget. A falu népét a XIX. században a nagy kolerajárványok mind megtizedelték: különösen az 1831-es okozott súlyos veszteségeket, de az 1864- 66-os, sőt az 1873-as járvány is sok áldozatot követelt. A XVIII. században 16-20 között változott az adózó háztartások száma, de jelentős XIX. századi fejlődés után már 150 házban 1061 római katolikus polgár él Szakálon a XX. század kezdetén. A falu népessége a XX. század 50-es 60-as éveiben nagyjában a századforduló szintjén volt (1960-ban 1110-en laktak Nógrádszakálon), míg az 1970-es években elérte az 1300 főt, ugyanakkor 1990-ben már csak 696-an élnek a faluban.

A lenti táblázatból jól kitűnik, hogy 2022 év végén már csak 588-an éltek a településen, ami a korábbi adatokhoz képest is csökkenő tendenciát mutat. Az 1970-es évekhez képest 55%-os a népesség számának a csökkenése.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	647	bázis év
2018	661	102,16%
2019	653	98,79%
2020	642	98,32%
2021	628	97,82%
2022	588	93,63%

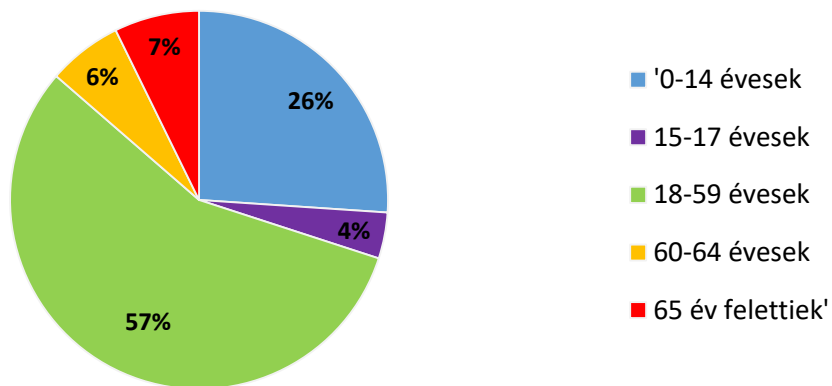
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

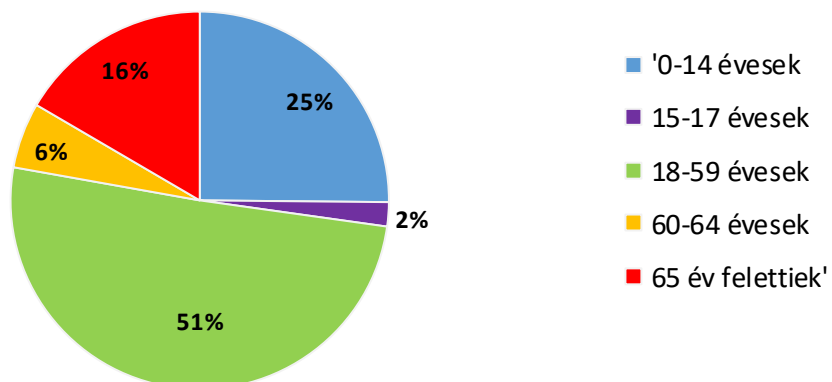
A 2. számú táblázatban az állandó népesség összetételét vizsgáljuk nemek és korcsoportok szerint a 2020-as évre vetítve. Jól látható, hogy a férfiak és a nők aránya közel azonos a lakosság összetételében. Korcsoportok tekintetében jelentős arányban (357 fő) az aktív korúak, a 18-59 év közöttiek élnek a településen, jelentős számban még a 0-14 éves korcsoport képviselteti magát a településen 171 fővel. A nyugdíjasok a lakosság 11,97 %-át teszik ki 80 fővel. Itt jelentősen a nők képviselik ezt a korosztályt, több mint kétszer annyian vannak, mint a velük egykorú férfiak. Egyébként a nemek eloszlása közel azonos. eltérést még a 15-17 éves korosztály jelent, ahol viszont a férfiak szám közelebbi a duplája a nőkének, összlétszámuk a lakosság egészéhez viszonyítva alacsony, csupán a teljes lakosság 3%-a.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	330	338	668	49,40%	50,60%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			36	5,39%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	86	85	171	12,87%	12,72%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	13	7	20	1,95%	1,05%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	186	171	357	27,84%	25,60%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	21	19	40	3,14%	2,84%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	24	56	80	3,59%	8,38%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

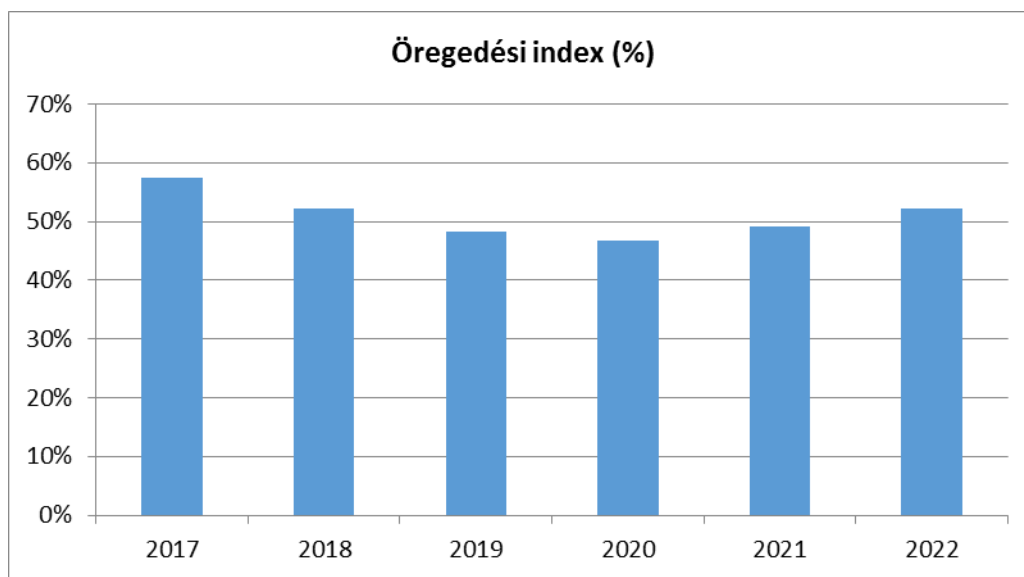

A 3. számú táblázat az öregedési indexet mutatja meg a településen, ami a 0-14 éves és a 65 év feletti arányát mutatja meg a településen. A számokból látszik, hogy az öregek száma a településen lassan de csökken, míg a gyermekek száma 2017 és 2019 között növekvő, mg 2020 és 2022 között

csökkenő tendenciát mutatott. Így 2022-re 2017-hez képest az öregedési index 57,42%-ról 52,29%-ra csökkent. 2020-ig folyamatos csökkenés volt jellemző, majd 2021-22-ben növekedésnek indult.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	89	155	57,42%
2018	85	163	52,15%
2019	83	172	48,26%
2020	80	171	46,78%
2021	81	165	49,09%
2022	80	153	52,29%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

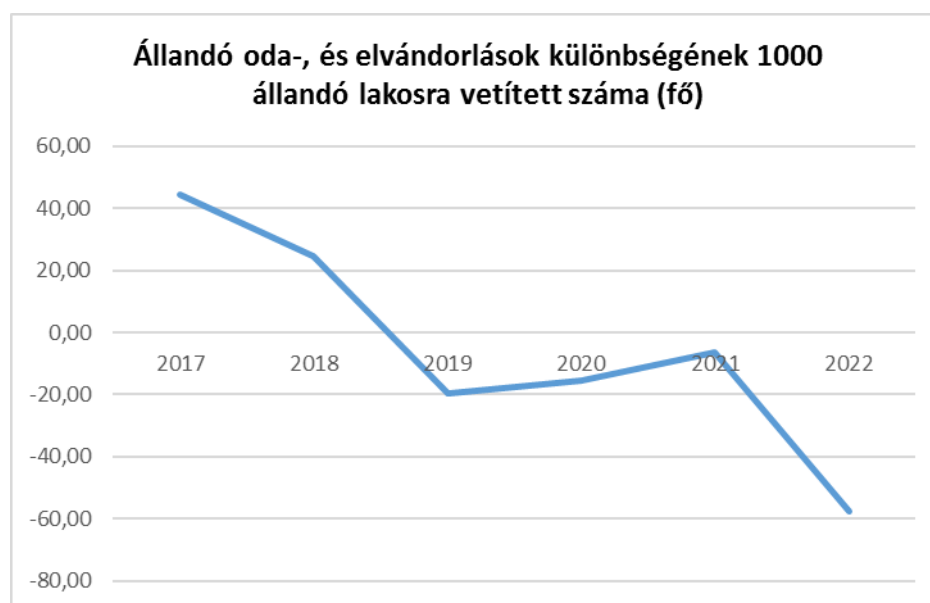

Az állandó oda-és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma 2017-től folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. 2019-21 között egy gyenge növekedés volt tapasztalható, ami 2022-re ismét jelentősen csökkenő tendenciát mutatott.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	44,23
2018	24,46
2019	-19,79
2020	-15,44
2021	-6,30
2022	-57,52

Forrás: TeIR, KSH-

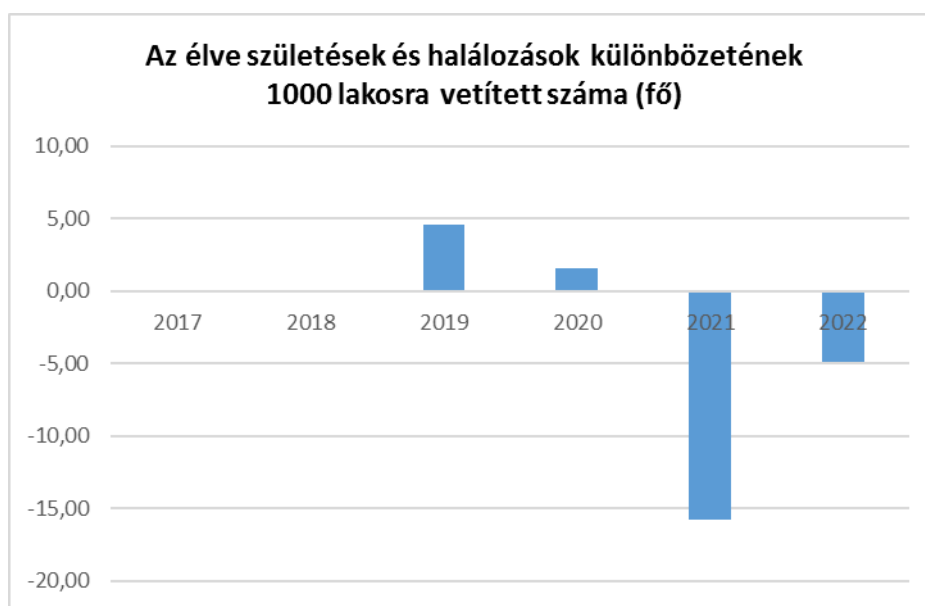
TSTAR

Az élve születések száma 2017-18-ban megegyezett a halálozások számával, 2019-20-ban több volt az élve születés, mint a halálozás száma, viszont 2021-ben a COVID 19 járványnak köszönhetően jelentősen megnövekedett a halálozások száma a településen, még 2022-ben is érezhető volt a hatása.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	0,00
2018	0,00
2019	4,57
2020	1,54
2021	-15,75
2022	-4,93

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értekeink, küldetésünk

Értekeink közé soroljuk a helyi Csevice-kút savanyúvizét, ami nagy népszerűségnek örvend, járnak érte távolabbi településekről is.

Rárópuszta Nógrádszakáltól kb. 1,5-2 km-re található, a település üdülőövezete, ahol víkend házak népesítik be a domboldalt, és vonzzák a csendre és madárcsicsergésre éhes városi népet. Rárópusztán, a festői üdülőtelepen meglelt termálvíz jelenleg még hasznosítatlan, távlati

tervben szerepel akár termálfürdő létesítése is. A hétvégi házas üdülő területtől északabbra található a korábban ifjúsági táborként épült üdülőtérlet, ahol egy nagyobb kiterjedésű területen helyezkednek el a csoportosan kialakított üdülőházak, szép erdei környezetben.

Páris-patak völgyét, ami természetvédelmi terület, Nógrádszakál községtől északra találjuk ott, ahol az Ipoly, a közút és a vasút a legközelebb szorulnak egymáshoz. A hozzá vezető utat már messziről jelzi a vasúti andráskereszt. A terület a Litke és Nógrádszakál között emelkedő andezittakaró része, amely valamikor az Osztrovszki-hegységhez tartozott. Hosszú évmilliók során az Ipoly fűrészelte le a hegység délkeleti nyúlványáról. A Páris-patak (néveredete nem egyértelműen tisztázott) igazából nem is patak, mert nincs állandó vízfolyás a medrében. Az év nagy részében teljesen száraz ez a „Grand Canyon”-ként egyre jobban a hegy felé hátráló hatalmas vízmosás. Csapadékos időben és hóolvadáskor viszont szép vízeséseket láthatunk a 15-20 méter mély meredek falú szakadéokban. Feltehetően egy nagyobb folyam tengerparti deltatorolatánál halmozódott fel az a hatalmas mennyiségű üledék, amelybe a Páris-patak egyre jobban bevágja a medrét. A kavicsos, homokos üledék gyengén kereszt rétegzett, helyenként tufás márga vagy riolittufa-tufit rétegek települnek benne. Ezekben igen szép levéllenyomatokat lehet látni. A völgy más részein vörös színben játszó, opálosodott fatörzsek kerültek nagy mennyiségben a felszínre. A folyami üledékből több helyen nagyméretű vulkáni andezitek és mélységi gránittömbök preparálódtak ki, helyenként pedig erősen összecementálódott konglomeratumok válnak le a meredek falból. Ezek a vízmosásban sorakozó, több tonna súlyú közettömbök a hajdani folyam vizének roppant erejének engednek következtetni. A gránittömböket feltehetően a Veporidák irányából szállított ide, hiszen gránit legközelebb csak arrafelé található. A miocén földtörténeti kor burdigáliai korszakában felhalmozódott üledék hatalmas mennyiségnek látványa lenyűgöző, méltán tarthat számot mind a geológusok, mind pedig az amatőr természetbúvárok, turisták érdeklődésére.

Neogótikus stílusban épült templomunk a 2022-2023-as évben került felújításra. Új neogótikus épület 1894-ből. A régi templom az 1731-es Conanica Visitatio szerint a templom előbb gótikus stílusban, nagyrészt négyszögletes kövekből épült. Két oltára volt, a nagyobbik fából való, a Szent Kereszt felmagasztalásának tiszteletére. A kisebbik kő-menza, Nep. Szt. János tiszteletére. 1701-ben restaurálták, javították a tetejét. Az 1791-es Conanica Visitatio fa-szószerket említ, továbbá három oltárt. Megmaradt 1523-ból származó nagy harangja, amelyet az örökségvédelmi hivatal határozattal védetté nyilvánított. Rómer Flóris másik két harangot is említ, amelyek 1828-ban és 1852-ben készültek. Ezek már nem lelhetők fel, a mostani két kis harang 1925-ből származik.

Volt Koncz-kúria (tervezett helyi egyedi védelmű építészeti érték) Jellege klasszicista és 1800 körüli. Dombon, a falu északi végén áll, szép régi kerttel. Téglalapalapú földszintes épület, két sor szobával, előszobával. Nyugatra keskeny folyosó. A bejárat előtt tornác, két téглаoszloppal és két fali fél oszloppal, e külön sátozott. Erős párkány, nyeregtető, cserépfedés. Déli oldalon kétkét ablakkal, a keletin kettő, a hátsón eredetileg két ablak (ma öt és egy ajtó). A nyugati oldalon kiugró kis raktárrész. A bejáraton faajtó kazettás beosztású. A településen lévő népi építészeti emlékek közül az egyik fennmaradt épület jelenleg tájházként kialakítás alatt álló épület. A jellemző nyeregtetős épület a Petőfi út 14. szám alatt áll, gerendavéges tornáccal, épület két végén 1-1 tornác pillérrel. Az épület alatt dongaboltozatos pince található, a kert felőli bejárat. A telken az épülettel szemben melléképület áll, szintén donga boltozatos pincével. A telek oldalánál kövel kirakott ázott kút található. Ezen jellemző népi építészeti emlék, tervezett helyi egyedi védelmű építészeti érték, a melléképülettel együtt

A templomtól Északkeletre, a Kastélyhegyen, a török háborúk alatt elpusztult egykori pálos kolostor helyére 1911-ben, Tóth Antal helyi gazdálkodó adományából Kálvária épült. A Kálvária 14 stációját helybeli kőművesek ingyen építették. A stációk fa szobrait, domborműveit a tiroli festő és faszobrász, Josef Runggaldier Orden készítette. A Kálváriát, a stációkat, és a stációk fa szobrait helyi védetség alá helyezésre javasolt. A kálvária domb tetején kápolna áll, nyugati oldalán toronnyal.

Intézményeink és szociális infrastruktúránk:

Településünkön működik a **Szivárvány Biztos Kezdet Gyerekház**, ami 0-3 éves szociokulturális hátrányokkal küzdő gyermekek és családjaik részére nyújt esélynövelő szolgáltatást.

Szintén esélynövelő szolgáltatást nyújt a **Magyar Máltai Szeretetszolgálat a FETE és FAGYI programjával**. A FETE programmal a legszegényebb települések felzárkózásának elősegítésére példa nélkül álló programot indított a magyar kormány 2019-ben. Nógrádszakál az elsők között volt, ahol elindították a programot, tehát itt már 4 éve folyik a munka. Az utolsó percekben indult el a mentőakció, hiszen a KSH adatai alapján kiválasztott 300 hátrányos helyzetű település már évekkel, évtizedekkel ezelőtt rálépett a teljes leszakadáshoz vezető útra, és ezen a lejtőn megállni, majd visszafordulni csak komoly szakértői segítséggel lehetséges. Ezekben a községekben minden statisztikai mutató a hátrányok halmozódását mutatja: a komfort nélküli házak aránya ötszöröse, az általános iskolát be nem fejezett emberek aránya háromszorosa az

országos átlagnak, miközben a településeken arányaiban háromszor több gyermek születik, mint máshol. Ebből a néhány adatból is jól látszik, hogy az itt zajló felzárkóztatási program sikeressége közös érdek. A programba bevont települések mindegyikén alkalmazott módszer alapját a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét programja adja, amely az elmúlt évtizedekben már számos helyszínen bizonyította eredményességét. A Jelenlét program a szó alapvető jelentéséből indul ki: jelen vagyunk, ott vagyunk, velük vagyunk. A leszakadó településekre nem központilag eldöntött, „egyenszabású” segítség érkezik, hanem a helyben felállított szociális diagnózisok alapján születnek döntések arról, hogy az adott helyszínen fennálló problémák milyen beavatkozást igényelnek. A Jelenlét célja, hogy újraépítse, feltámassza a közösségi életet, életet leheljen a gyakran csak vegetáló településbe, megmutassa, van kiút a reménytelennek és végérvényesnek látszó nyomorból, kilátástalanságból. Ez a szoros kapcsolat lehetővé teszi, hogy a problémák feltárásával, az igények megfogalmazásával és a lehetőségek realizálásával a kirekesztett, mélyszegénységben élő társadalmi csoportok is hozzájussanak olyan közösségi, szociális, oktatási, egészségügyi és más szolgáltatásokhoz, amelyek korábban elérhetetlenek voltak számukra.

A „Fókuszban a gyermek” projekt célja a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII.5.) Kormányhatározatban meghatározott és a Kormány által kijelölésre kerülő leghátrányosabb helyzetű településeken élő gyermekek esélyeinek növelése, életkörülményeinek javítása, a szegénység gyermekekre mért hatásainak mérséklése, amelyet helyben elérhető, intenzív, komplex szociális munkával, családkíséréssel, és a projekt keretében megvalósuló tevékenységek szakmai-módszertani támogatásával biztosít. Annak érdekében, hogy a programba bevont 66 felzárkózó településen a 0-3 éves gyermekeknek biztosított legyen az egészséges és kiegyensúlyozott fejlődése, nem elég kizárólag rájuk fókuszálni; a családdal, a rokonsággal és a lakókörnyezettel is foglalkozni kell, valamint a velük foglalkozó szakembereket és szolgáltatásokat is meg kell erősíteni. Ezért a program fejlesztései és kapcsolódó tevékenységei a kora gyermekkori fejlődést középpontba helyezve, a leghátrányosabb helyzetű településeken élő családok egészével foglalkozik.

Cél, hogy a szegénység intergenerációs átöröklésének megtörése érdekében a beavatkozások összehangolt rendszere hosszú távon is megváltoztassa a gyermekvárás, a szülés körüli időszak és a gondozás-nevelés kultúráját mind a családok, a szülők, mind pedig a szakemberek, intézmények esetében. A településen működik a Nógrádszakáli Játék Óvoda, ami egy **két csoportos óvoda**, viszont általános iskola sajnos nem működik, a gyermekek a szomszédos Ludányhalásziba járnak a Ráday Gedeon Általános Iskolába. A korábban működött 4.

osztályos általános iskola, ami már évek óta beintegrálódott a fent említett intézménybe, így a gyermekek minden nap ingázni kényszerülnek.

A településen **3 élelmiszerbolt** működik és egy **Postapont** szolgáltatást nyújtó vállalkozás, akik a Szerencsejáték Zrt.-vel is szerződésben állva lottózóként is funkcionálnak. A 3 élelmiszerbolt közül az egyik a Coop üzletlánc tagja, kettő pedig magánvállalkozás.

A település vezetékes vízzel, gázzal, felújított villamos energia hálózattal, kábeltelevíziós-, és vezetékes és mobil telefonhálózattal ellátott. A falu lakossága számára biztosított a szélessávú internet hozzáférés. Megoldott a kommunális hulladékszállítás. 5 háztartás nem rendelkezik vezetékes ivóvízzel és csatornázással. 46 háztartásban van vezetékes gáz is beszerelve a településen.

A községben **polgármesteri hivatal, és helyi önkormányzat működik**; 2013. február 1-től közös hivatalt működtet a szomszédos Ludányhalászi-val, ami a gesztortelepülés valamint Pilinnyel.

A család- és gyermekjólét szolgáltatást a **Volent Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat** látja el, aminek a székhelye a szomszédos Ludányhalászi-ban van. A Szolgálat preventív tevékenységet végez a családok és gyermekek körében, ami főként a hátrányos és halmozottan hátrányos családokat érinti leginkább, valamint veszélyeztetettséget megelőző jelzőrendszert működtet.

Küldetésünk:

Küldetésünk a helyi értékek megőrzése és hagyományok ápolása, a különböző kultúrák találkozási lehetőségeinek a megteremtése. Fontos számunkra, hogy a helyi lakosok számára a lehető legnagyobb mértékben élhetővé és szerethetővé tegyük az elkápráztató természeti szépségekkel megáldott településünket. Szeretnénk megakadályozni az elvándorlást, fontosnak tekintjük a munkahelyteremtés szorgalmazását és a munkavállalás támogatását, hiszen a település sajnos az ország legszegényebb települései közé sorolható.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nógrádszakál település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
 - a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
 - a diszkriminációmentességet,
 - szegregációmentességet,
 - a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Nem rendelkezik az önkormányzat csupán Település Arculati Kézikönyvvel.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Ipoly-völgye Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás (röviden Ipoly-völgye ETT) székhely települése Ludányhalászi, 2015. 09.22.-én tartott alakuló közgyűlésén fogadták el az alapszabályokat.

Az európai területi társulásban tagként részt vevők neve, székhelye:

1. Endrefalva Község Önkormányzata (3165 Endrefalva, Besztercebánya út 53.)
2. Hollókő Község Önkormányzata (3176 Hollókő, Kossuth út 74.)
3. Hugyag Község Önkormányzata (2672 Hugyag, Kossuth út 26.)
4. Ipolytarnóc Község Önkormányzata (3138 Ipolytarnóc, Határ út 5.)
5. Ludányhalászi Község Önkormányzata (3188 Ludányhalászi, Rákóczi út 69.)
6. Magyargéc Község Önkormányzata (3133 Magyargéc, Rákóczi út 75.)
7. Nagylóc Község Önkormányzata (3175 Nagylóc, Március 15. tér 4.)
8. Nógrádmegyer Község Önkormányzata (3132 Nógrádmegyer, Petőfi út 79.)
9. Nógrádsipek Község Önkormányzata (3179 Nógrádsipek, Jókai út 4.)
10. Nógrádszakál Községi Önkormányzat (3187 Nógrádszakál, Madách út 18.)
11. Piliny Község Önkormányzata (3134 Piliny, Losonci út 25.)
12. Rimóc Község Önkormányzata (3177 Rimóc, Madách tér 1.)
13. Szalmatercs Község Önkormányzata (3163 Szalmatercs, Kossuth út 48.)
14. Szécsényfelfalu Község Önkormányzata (3135 Szécsényfelfalu, Kossuth út 30.)
15. Varsány Község Önkormányzata (3178 Varsány, Rákóczi út 1.)
16. Obec Bušince (Železničná 4, 991 22 Bušince, Szlovák Köztársaság)
17. Obec Čeláre (Čeláre č. 120, 991 22 Čeláre, Szlovák Köztársaság)
18. Obec Glabušovce (Glabušovce 24, 991 22 Glabušovce, Szlovák Köztársaság)
19. Obec Kalonda (Mierová 67, 985 31 Kalonda, Szlovák Köztársaság)
20. Obec Kiarov (Kiarov 25, 991 06 Kiarov, Szlovák Köztársaság)
21. Obec Kováčovce (Kováčovce č. 52, 991 06 Kováčovce, Szlovák Köztársaság)
22. Obec Mikušovce (Mikušovce 14, 984 01 Mikušovce, Szlovák Köztársaság)
23. Obec Olováry (Olováry č.129, 991 22 Olováry, Szlovák Köztársaság)
24. Obec Panické Dravce (Panické Dravce 280, Szlovák Köztársaság)
25. Obec Rapovce (Hlavná 230/99, 985 31 Rapovce, Szlovák Köztársaság)
26. Obec Trenč (Trenč 11, 985 32, Szlovák Köztársaság)
27. Obec Veľká nad Ipľom (Veľká nad Ipľom č. 86 985 32 Veľká nad Ipľom, Szlovák Köztársaság)
28. Obec Vrbovka (Vrbovka č. 56, 991 31 Vrbovka, Szlovák Köztársaság)

Az európai területi társulás alapszabályban meghatározott feladatai és célkitűzése:

Az európai területi társulás célkitűzése és feladatai:

- a társulás célkitűzése, hogy végrehajtsa azokat a feladatokat, amelyeket a tagjai a Rendelettel összhangban a feladatkörébe utalnak
- feladatait a tagok által elfogadott Egyezmény állapítja meg. A Társulás a rábízott feladatok terjedelmén belül jár el, elősegíti és előmozdítja az Európai Unió gazdasági, társadalmi és területi összetartozásának megerősítését célzó területi együttműködést és elhárítja a belső piaci akadályokat
- az egyes feladatokat a Társulás tagjainak úgy kell meghatározniuk, hogy azok minden tag hatáskörének részét képezzék. A Társulás a tagjai közötti területi együttműködés keretén belül egyedi fellépéseket hajthatnak végre a kitűzött céljaik elérése érdekében, az Európai Unió pénzügyi támogatásával vagy anélkül
- a Társulás feladatai alapvetően az együttműködési programoknak vagy azok egyes részeinek, illetve az Európai Unió által az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap és/vagy a Kohéziós Alap révén támogatott műveleteknek a végrehajtását érinthetik

Az együttműködés elsőbbségi területei a következők:

- közlekedés
- gazdaság
- kutatás és innovációk
- energetika és felújítható források
- humánerőforrás
- mezőgazdaság és élelmiszeripar
- környezet és környezetvédelem
- idegenforgalom
- kultúra
- sport
- egészségügy
- közbiztonság

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A település a 197 magyarországi járás közül a 31. leginkább hátrányos helyzetű a Szécsényi járáshoz tartozik, ezért a komplex programmal fejlesztendő járasok közé került besorolásra. A falu vasúti megállóhellyel rendelkezik, amely a település szélén helyezkedik el, innen Balassagyarmatra és Szécsénybe munkanapokon 4-4 szerelvény indult, amíg le nem állították a vonatközlekedést a Balassagyarmat Ipolytarnóc szakaszon. Jelenleg még pótlóbuszok járnak. A községnek egy lakott, a központtól elkülönülő, egyéb belterület besorolású része Rárópuszta, itt 11-en élnek. A település lakónépessége az utóbbi tíz évben enyhén emelkedő tendenciát mutat. A 2022-es adatok alapján a településen a nyilvántartott álláskeresők száma 72 fő, közülük a tartósan nyilvántartott álláskeresők száma 31, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, rendszeres szociális segélyben részesülők száma pedig 30 fő. A munkavállaló korú népesség 407 fő. A munkanélküliség aránya Nógrádszakálon közel ötszöröse (17,69%) az országos átlagnak (3,63%) és a Nógrád megyei átlagnál (8,08%) is több mint 7 százalékponttal magasabb. A Felzárkózó települések program keretében a kedvezőtlen munkaerőpiaci mutatók miatt kiemelt fókuszot kell, hogy kapjon a foglalkoztatás bővítése.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét Pontja a Palóc út 32. szám alatti, az egykori iskolaépületben működik. A több, mint 200m²-es alapterületű házban két nagyobb terem (az egyikben jól felszerelt és a helyiek körében népszerű kondi terem működik), valamint külön iroda- és gyermekfoglalkoztató helyiség, és egy közepes méretű konyha, illetve vizesblokk található. 40-50 család szorul folyamatos segítségre és kríziskezelésre, 30-40 ügyfél érkezik naponta különböző problémákkal, segítségkéréssel, szociális ügyintézésrel kapcsolatban a Jelenlét Pontra. Van mosoda is, ezzel kapcsolatban átlagosan naponta 10-en érkeznek. A település legsúlyosabb problémái a munkalehetőségek szűkössége mellett a droghasználat, a középiskolai lemorzsolódás és a házak rossz állapota.

A szociális munka során feltárt rossz lakhatási körülmények javítására a Tetőkommandó munkáját általában segítik azok a családok, ahol a házat javítják.

A Közmunka programban foglalkoztatottak közül többen sikeresen igényelték a CSOK-ot, ezzel tudtak javítani a lakhatási körülményeiken.

A Jelenlét Pont munkatársai folyamatosan segítséget nyújtanak az érdeklődőknek önéletrajz-, illetve motivációs levelek megírásában, munkahelyi jelentkezésben. Havi szinten frissített munkalehetőségek hirdetése a faliújságon. Ha elkezd dolgozni valaki, akkor figyelemmel kísérik, biztatják, segítik

A Családi kert programba bevont családok száma 2023-ban 10 család volt, munkájukat személyesen is figyelemmel kísérték a Jelenlét Pont munkatársai.

A Jelenlét Pontja mögötti domboldal 4000 m²-es területének rendbetétele, tereprendezése 2022 őszén megtörtént, itt rózsakertészet és gyümölcsös telepítését tervezik. Az ingatlan melletti három telek, összesen 2,5 ha területtel szintén a Máltai Alapítvány tulajdonába került, ennek fejlesztése a következő évek feladata. A tulajdonba került és a már rendezett területeken kertművelési tevékenységet terveznek; ehhez a munkaerőt első sorban a helyi asszonyok közül várják. A rózsakertben és a gyümölcsösben 3-5 fő hosszútávú foglalkoztatását tervezik. Az egyik megvásárolt telken álló, jelenleg romos házat felújított állapotában a helyben megtermelhető alapanyagok (rózsaszirmok, alma, körte, szilva, gyógynövények) feldolgozására alkalmas műhelyt tervezik alakítani. Emellett tanösvényt, képzéseket, erdei iskolát, valamint a szappankészítő műhelyben rózsas- és további gyógynövényes szappanok gyártását tervezik. Szemléletformáló céllal házilagos eljárással készíthető tisztálkodási és tisztítószerek készítését is elsajátíthatják a résztvevők.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

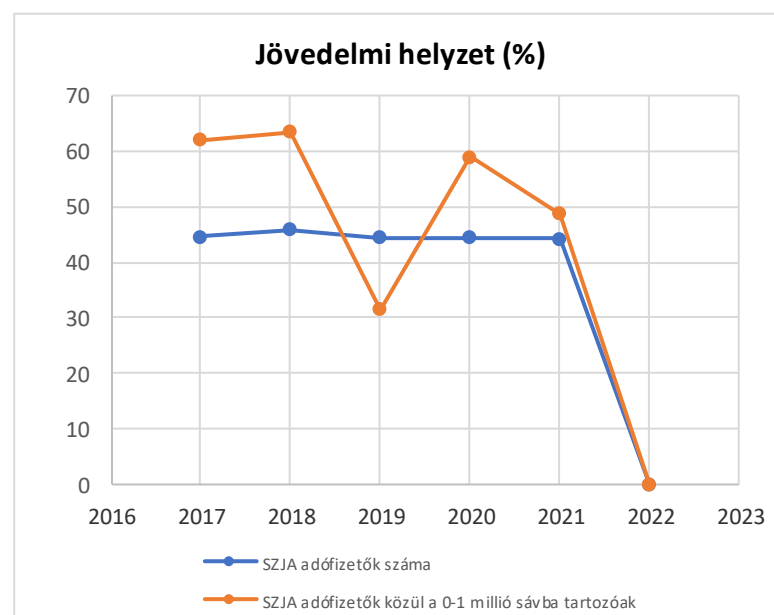
A 3.1 táblázatban látható, hogy a településen élők csupán 44%-a SZJA adófizető, ami azt jelenti, hogy van bejelentett munkaviszonya. Ezt összevetve a 2020-as teljes lakosságszámmal, ami 668 fő volt (2.számú táblázat) 297 főt jelent számszerűleg, viszont az aktív korúak létszáma ebben az évben 397 fő volt. Ez azt jelenti, hogy 100 fő aktív korú valamilyen egyéb ellátásban részesült, munkanélküli volt vagy meghaladta a jövedelme az 1.000.000.- forintot. Ez a teljes lakosság közel 1/6-át jelenti.

Az aktívan dolgozó személyek közül is 2017-ben még a közel 62%-uk 1.000.000.- forint alatti jövedelemmel rendelkezett, ez a helyzet 2021-re javult valamelyest, arányuk már csak 48.81.% volt.

Sajnos 2022-es friss adat nem állt rendelkezésre.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	44,66	61,95
2018	45,82	63,52
2019	44,41	31,46
2020	44,46	58,92
2021	44,33	48,81
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

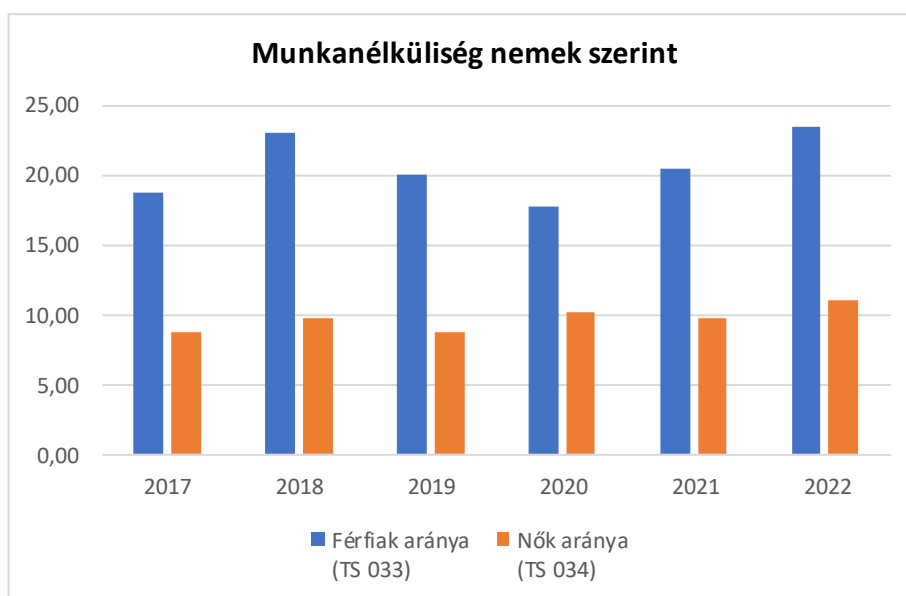
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A 3.2.1. számú táblázatból jól látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma 2019-től folyamatosan növekszik, 2022-ben pedig a 2018-as csúcsot is megdöntötte majdnem 1%-al. Számszerűsítve ez 2022-ben 101,6 fő volt. Ezen belül jól látszik, hogy a férfiak aránya jóval nagyobb, mint a nőké, átlagban a kétszerese. Ez az arány óriási, a lakosság több, mint 1/6-át jelenti.

A nők jóval kisebb aránya munkanélküliek között nem azt jelenti, hogy a nők dolgoznak, hanem egyéb gyermekek után igénybe vehető ellátást vagy tartós ápolást végeznek otthon, így nem minősülnek munkanélkülinek.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	18,69	8,70	13,70%
2018	23,04	9,76	16,40%
2019	20,09	8,74	14,42%
2020	17,73	10,15	13,94%
2021	20,45	9,74	15,10%
2022	23,50	11,05	17,28%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

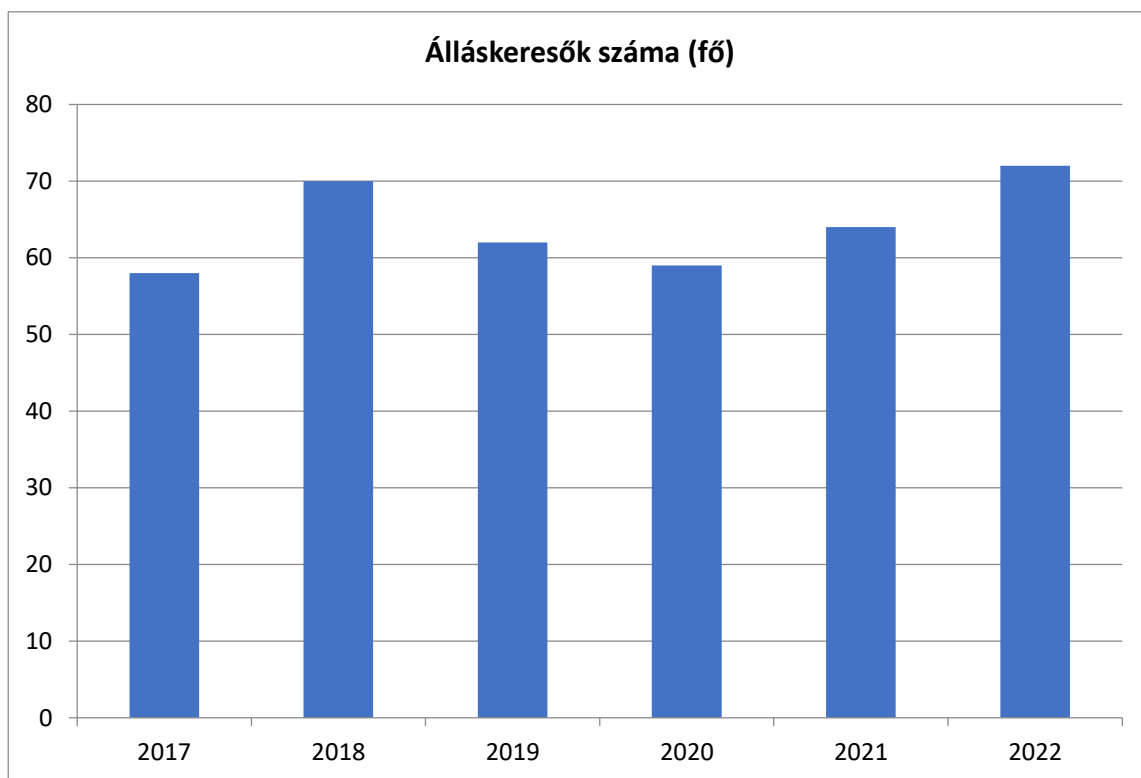

A korcsoportos bontásban látszik, hogy a 2022-es évben leginkább érintett korcsoport a munkanélküliségben a nyugdíj előtt álló 61 év feletti személyek, illetve a 26-30 év közötti fiatalok. Érdekes, hogy a nyugdíj előtt álló munkanélküliek száma és aránya 2017-től dinamikusan emelkedik, számuk megnégyszereződött. Az is jól látszik, hogy a 36-50 év közöttiek esetében viszont a munkanélküliség csökkenése volt a jellemző tendencia 2017-2022 között.

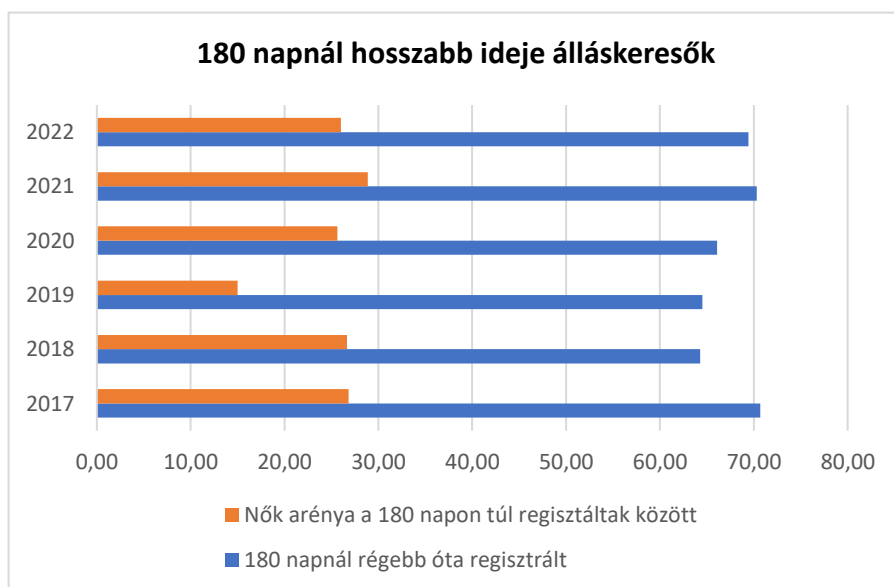
Az álláskereső összlétszáma 2022-ben volt a legmagasabb, 72 fő, közel ennyi volt 2018-ban (70fő). A két év közötti időszakban először csökkent, majd újra emelkedett az álláskeresők száma.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	58	70	62	59	64	72
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	6,00	4,00	5,00	6,00	3,00	4,00
	%	10,34%	5,71%	8,06%	10,17%	4,69%	5,56%
21-25 év (TS 038)	Fő	11,00	12,00	7,00	4,00	9,00	6,00
	%	18,97%	17,14%	11,29%	6,78%	14,06%	8,33%
26-30 év (TS 039)	Fő	6,00	11,00	10,00	9,00	12,00	12,00
	%	10,34%	15,71%	16,13%	15,25%	18,75%	16,67%
31-35 év (TS 040)	Fő	4,00	10,00	4,00	3,00	10,00	11,00
	%	6,90%	14,29%	6,45%	5,08%	15,63%	15,28%
36-40 év (TS 041)	Fő	4,00	7,00	4,00	4,00	1,00	2,00
	%	6,90%	10,00%	6,45%	6,78%	1,56%	2,78%
41-45 év (TS 042)	Fő	7,00	5,00	5,00	8,00	4,00	5,00
	%	12,07%	7,14%	8,06%	13,56%	6,25%	6,94%
46-50 év (TS 043)	Fő	10,00	7,00	13,00	7,00	3,00	6,00
	%	17,24%	10,00%	20,97%	11,86%	4,69%	8,33%
51-55 év (TS 044)	Fő	4,00	4,00	5,00	6,00	8,00	7,00
	%	6,90%	5,71%	8,06%	10,17%	12,50%	9,72%
56-60 év (TS 045)	Fő	3,00	4,00	4,00	5,00	5,00	6,00
	%	5,17%	5,71%	6,45%	8,47%	7,81%	8,33%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3,00	6,00	5,00	7,00	9,00	13,00
	%	5,17%	8,57%	8,06%	11,86%	14,06%	18,06%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A tartós munkanélküliek aránya a településen 2022-ben 69,44% volt, ami közel annyi, mint a 2017-es arány. A 2018-2020-as években volt némi csökkenés a számukban. A nemek viszonylatában, a férfiak tartós munkanélkülisége az uralkodó tendencia. A férfiakhoz képest a nők aránya szinte harmad annyi.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkn belül (TS 058)
	%	%
2017	70,69	26,83
2018	64,29	26,67
2019	64,52	15,00
2020	66,10	25,64
2021	70,31	28,89
2022	69,44	26,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A regisztrált munkanélküliek összetételét iskolai végzettség szerint vizsgálva megállapítható, hogy a 8 általános vagy annál kisebb iskolai végzettséggel rendelkezők teszik a településen élő regisztrált munkanélküliek 77%-t a 2017-es évben. Ez a 2022-es évben már 59%-ra csökkent le, mivel csökkent a 8 általános iskolai végzettségnél alacsonyabb végzettséggel bíró és növekedett a 8 általános iskolai végzettségnél magasabb végzettséggel rendelkezők aránya a regisztrált munkanélküliek között. Viszont ez is óriási szám az alacsony iskolai végzettség tekintetében.

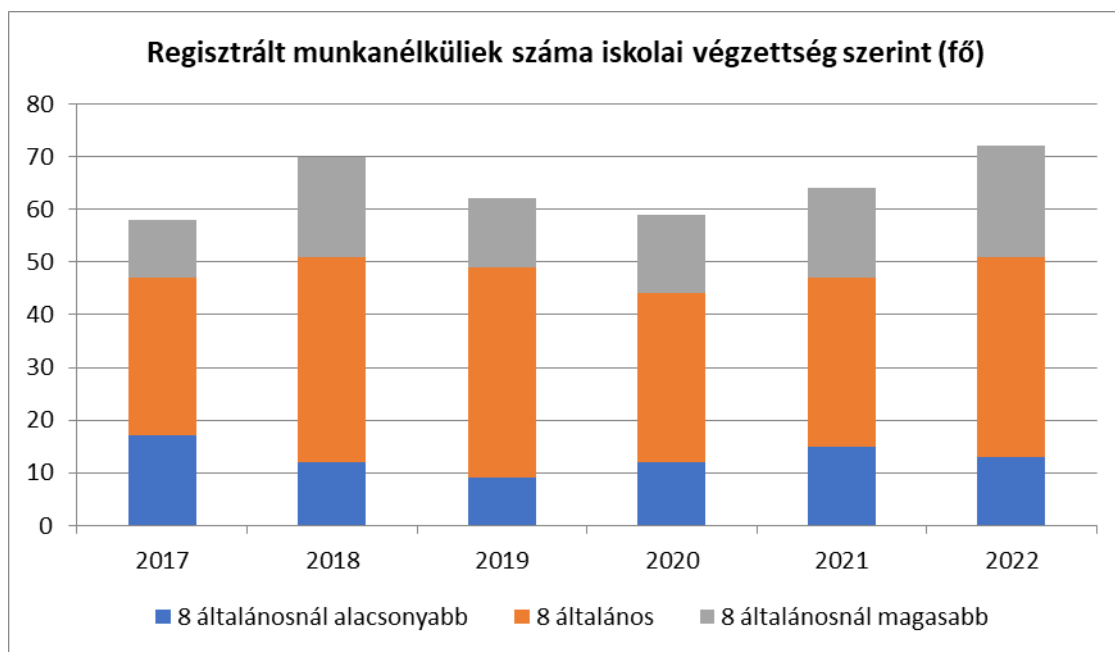
Összességében látszik, hogy a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a legmagasabb a regisztrált munkanélküliek/álláskeresők között.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat FETE program keretén belül tervez indítani olyan képzést, ami segítséget nyújt a 8 általános iskolai végzettség megszerzésében, növelve ezzel a helyi roma lakosság nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedési esélyeit.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	58	17	29,31%	30	51,72%	11	18,97%
2018	70	12	17,14%	39	55,71%	19	27,14%
2019	62	9	14,52%	40	64,52%	13	20,97%
2020	59	12	20,34%	32	54,24%	15	25,42%
2021	64	15	23,44%	32	50,00%	17	26,56%
2022	72	13	18,06%	38	52,78%	21	29,17%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

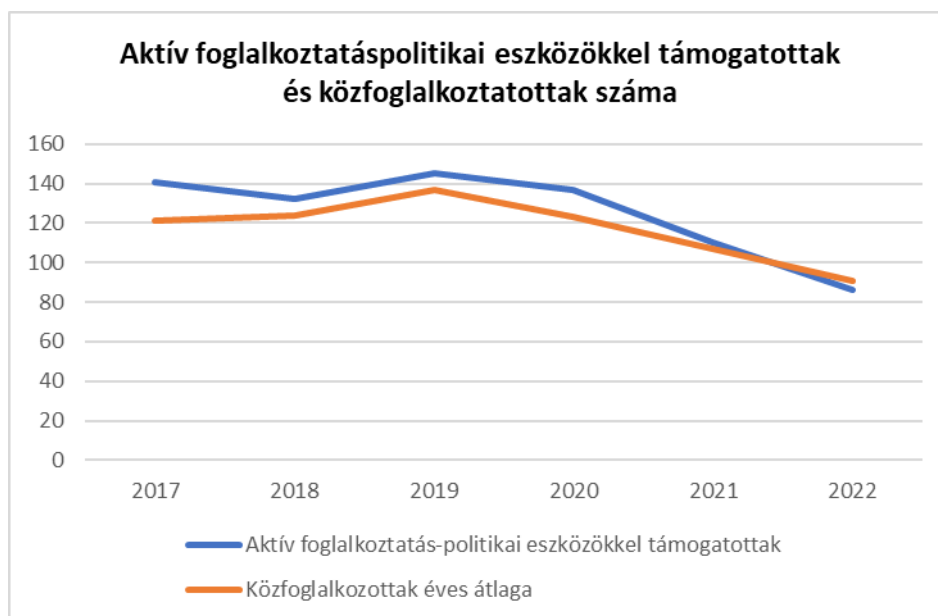

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A 3.2.5. számú táblázat mutatja, hogy mind az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak, mind a közfoglalkoztatottak száma jelentősen csökkent az elmúlt évekhez képest. De még így is látszik, hogy a település lakosságának számához képest jelentős a közfoglalkoztatásból élők száma a településen. 2022-es adatokat nézve az 588 településen élő közül 91 főnek a közmunkából származik a megélhetése, ez a szám a településen élőknek a 15,47 %-a. Az önkormányzat az egyik legnagyobb munkáltató a településen.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	141	121
2018	132	124
2019	145	137
2020	137	123
2021	110	107
2022	86	91

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, romák stb.) egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét.

Ezért is szükséges a felvilágosító munka, (akár szórólap útján is) mit kell tenniük ahhoz, hogy regisztrált munkanélküliként közfoglalkoztatásban vegyenek részt.

A közfoglalkoztatottak száma, évről - évre csökken. A közfoglalkoztatási programokból többen visszatértek a munkaerőpiacra, így új emberek bevonására is nyílt lehetőség. Célunk, hogy a munkaerőpiacra visszatérést elősegítsük.

A településen a FETE programban tevékenykedő Magyar Máltai Szeretetszolgálat egyik fő célkitűzése a munkahelyteremtés és az edukáció, mely segíti az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők felkészítését a nyílt munkaerőpiaci belépésre, használható tudást és készségeket adva számukra.

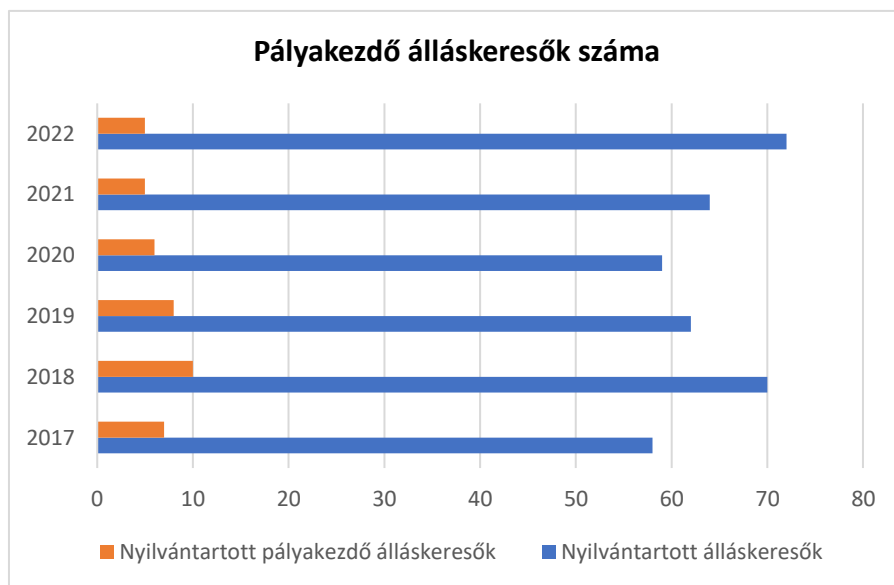
Nincs tervben munkalehetőséget nyújtó beruházások megvalósítása a településen, bár a térség egyik nagy lehetősége lenne, ha munkahelyteremtés által sikerülne a munkanélküliséget csökkenteni, és munkához juttatni az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezőket.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A számokból jól látszik, hogy egyre csökken a nyilvántartott pályakezdő állás kereső fiatalok száma, míg a nyilvántartott állás keresők száma fokozatos növekedést mutat. Ebből látszik, hogy a pályakezdő fiatalok jó eséllyel találnak maguknak az iskola elvégzése után állást.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	58	7
2018	70	10
2019	62	8
2020	59	6
2021	64	5
2022	72	5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok:

A családsegítést a Volent Lajos Család- és Gyermejkölési Szolgálat végzi a településen. A Szolgálat a családsegítés keretein belül tud segítséget nyújtani az állás keresők számára önéletrajz készítésében, állásra való jelentkezésben.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a FETE program keretében fog tanfolyamokat indítani a közeljövőben, amivel versenyképes végzettséghez kívánja juttatni a roma lakosságot. Jelenleg a targoncavezetői tanfolyam van előkészületi fázisban.

Szintén a FETE programon belül a Málta munkahelyet is szándékszik létesíteni, a részletek még nem ismertek. Viszont jelenleg is segítséget nyújtanak önéletrajz készítésben, munkaközvetítésben, és munkaszocializációs programot is működtetnek, melykeretében a gyárakba kiközvetített személyek utánkövetésében is szerepet vállalnak.

A helyi önkormányzat a közfoglalkoztatás keretein belül földhasználatot épített, amiben a közmunkások termelik meg a helyben felhasznált zöldségeket.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása közfoglalkoztatottként valósul meg. Például a helyi Biztos Kezdet Gyerekházban korábban 2 fő is foglalkoztatva volt, jelenleg nincs roma származási munkavállaló.

h) hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nem rendelkezünk adatokkal

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei, a korábban működő Jelentlétházban adottak voltak. A Biztos Kezdet Gyerekházban telepítésre került a Digitális Jólét Pont, de jelenleg forráshiány miatt nem üzemel. A településen lehetőség a digitális ismeretek megszerzésére és hozzáféréshez nincs lehetőség.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A nyilvántartott álláskeresők száma kis visszaesés után folyamatos emelkedést mutat, és 2022-ben már meghaladta a 2018-as addigi 70 fős csúcst. Míg az álláskeresői ellátásban részesültek száma folyamatos emelkedést mutat, számuk 2017 óta megduplázódott, a nyilvántartott álláskeresők közti arányuk is folyamatosan emelkedik, 2020-ban már meghaladta a 20%-ot. Az aktív korúak több, mint 20%-a volt nyilvántartott álláskereső 2022-ben. Ez az arányszám 2017 óta folyamatosan emelkedik.

Az álláskeresői támogatás csupán három hónapig jár a munkájukat elvesztettek számára. Utána foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	58	14,39%	7	12,07%
2018	70	16,95%	9	12,86%
2019	62	15,58%	8	12,90%
2020	59	15,09%	9	15,25%
2021	64	16,75%	13	20,31%
2022	72	20,28%	15	20,83%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

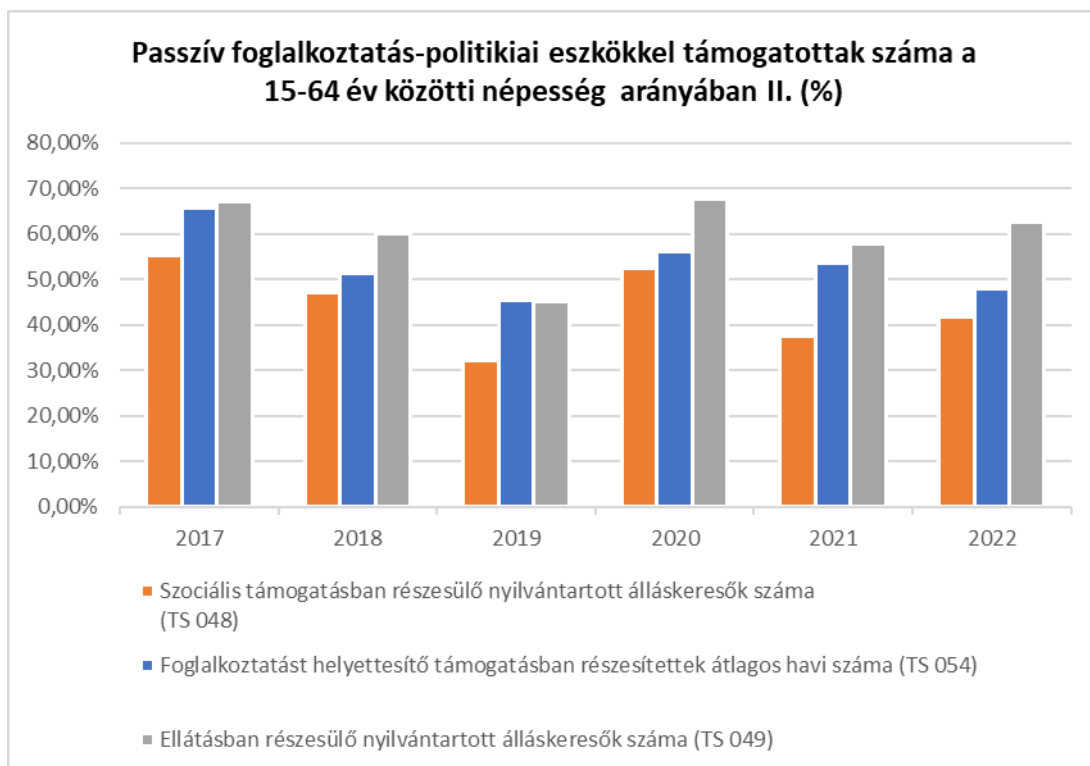
A passzív foglalkozáspolitikai eszközökben való részesedés tekintetében az igénybevevők száma hullámzó. Az FHT-t igénybevevők szám az, amiben növekvő trendet lehet megfigyelni az utóbbi 4 évben. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást igénybevevők száma elhanyagolható, összesen 2 fő 2022-ben, csökkenő tendenciát mutat az elmúlt évekhez képest.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a településen a közeljövőben targoncakezelői tanfolyamot fog indítani, hogy versenyképes végzettséghez juttassa a településen élő roma lakosságot. Terveznek indítani olyan képzést is, ami segít a 8 általános iskolai osztály megszerzésében az azzal nem rendelkezők számára.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	32	55,17%	38	65,83%	39	67,24%
2018	33	47,14%	36	51,21%	42	60,00%
2019	20	32,26%	28	45,34%	28	45,16%
2020	31	52,54%	33	56,19%	40	67,80%
2021	24	37,50%	34	53,69%	37	57,81%
2022	30	41,67%	35	48,07%	45	62,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	5
2018	4
2019	4
2020	4
2021	3
2022	2

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és

hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

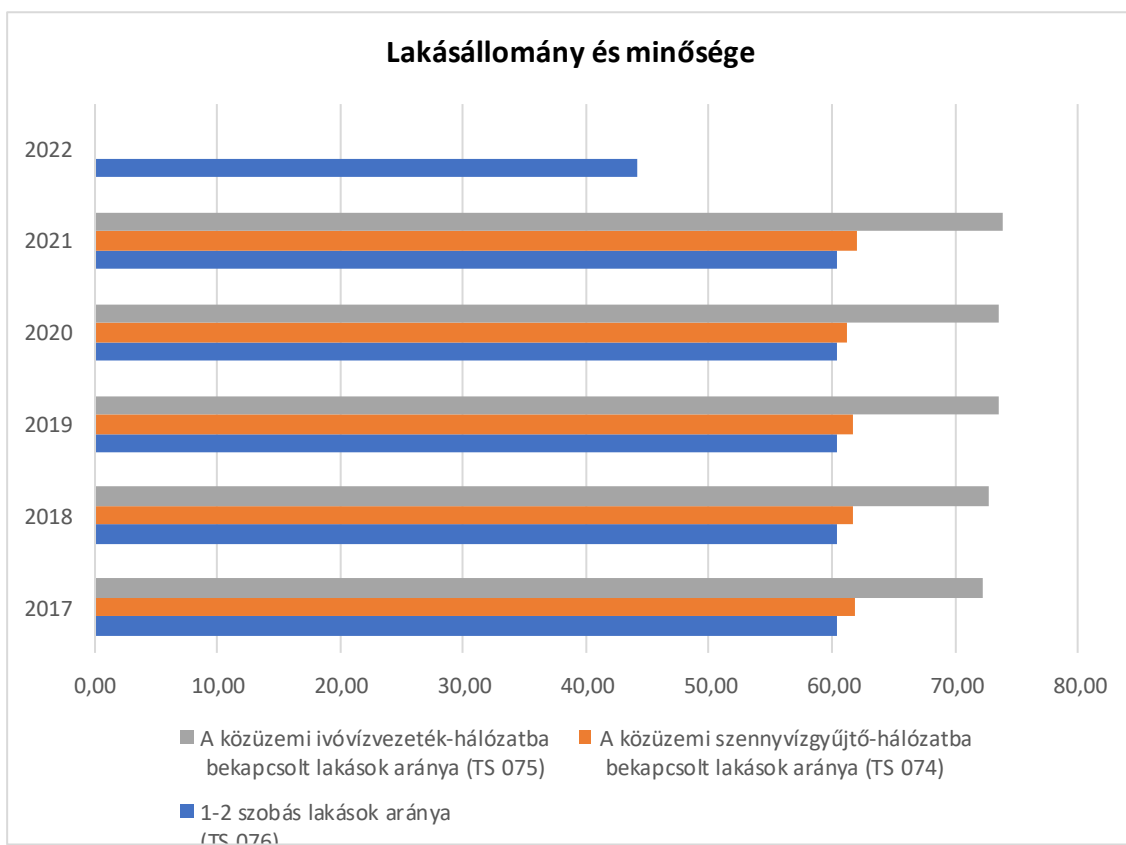
A településen lévő lakásállomány viszonylag állandó, bár 2022-ben 4-el csökkent a lakásállomány, száma 249. Látszik, hogy új házat nem építettek már évek óta a településen. A lakásállomány csökkenése a lakásállomány bontásából származik. Az 1-2 szobás lakások aránya viszonylag állandóságot mutat, érdekes módon ez 2022-ben jelentősen lecsökkent, 60,47-ről 44,18%-ra, aminek az oka tisztázatlan, a 4 lakás lebontása nem okozhatott ilyen szintű változást az arányban.

A lakások közüzemi ivóvízellátása 73,91%-ban megoldott, a szennyvízgyűjtő hálózatba való bekapcsoltság viszont ettől elmarad, csupán 62,06% a 2022-es évben. Minimális növekedés volt tapasztalható az elmúlt évekhez képest ezen a téren.

A településen állandó problémát jelent a falun átfolyó patak esőzések utáni áradása. Az idén több házat is elöntött a hegyekből lezúduló hatalmas víztömeg, sokak lakhatását veszélyeztetve ezzel. A lezúduló víz teljesen kimosta patak medret, a házakhoz bevezető hidakat teljesen tönkretette. Itt főként a szegény, mélyszegénységben élő romák lakta házakról van szó. Megoldást kell találni a patak vízelvezetési problémáira, a patakmedret állandóan karban kell tartani, ami plusz költséget ró az amúgy is nehéz helyzetben lévő önkormányzatra.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	252	0	0,00	60,32	61,90	72,22
2018	253	1	3,95	60,47	61,66	72,73
2019	253	0	0,00	60,47	61,66	73,52
2020	253	0	0,00	60,47	61,26	73,52
2021	253	0	0,00	60,47	62,06	73,91
2022	249	0	0,00	44,18	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az Önkormányzat bérlakással nem rendelkezik.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat ingatlanokat vásárolt meg a településen azzal a szándékkal, hogy bérlakásokat tesznek elérhetővé a településen élők részére. 11 ilyen bérlakást terveznek létesíteni a közeljövőben.

b) szociális lakhatás

Szociális bérlakásállománnyal sem rendelkezik az Önkormányzat. Egyetlen kétszobás, összkomfortos szolgálati lakással rendelkezik, aminek az értékesítését tervezi az Önkormányzat.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs ilyen a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	2
2018	n.a.	112
2019	n.a.	2
2020	n.a.	8
2021	n.a.	105
2022	n.a.	94

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.4.4. táblázat- Lakhatási támogatás	
Év	Lakhatási támogatás – háztartások száma
	háztartások száma
2017	90
2018	90
2019	85
2020	80
2021	82
2022	79

Forrás: Nógrádszakál Önkormányzat

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a FETE programon belül működtet egy „tetőkommandó” elnevezésű egységet, ami a településen lévő rossz állapotban lévő ingatlanok rendbetételében nyújt javítási szolgáltatásokat.

Lakhatást segítő támogatás a Málta részéről, hogy brikettet biztosít a rászorulóknak a fűtési szezonban.

f) eladósodottság

Az eladósodottságról hivatalos információkkal nem rendelkezünk. Az biztos, hogy létező jelenség a településen is. Okai lehetnek a felelőtlen hitel- és kölcsönfelvételek, jelentős a Provident hitelek felvevők száma a településen, de oka lehet betegségből származó többletkiadások miatt. Jellemző, hogy az élelmiszerboltban is hitelbe vásárolnak.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település rendelkezik egy üdülőterülettel. Rárópusztán 10 család él életvitelszerűen. Villany és ivóvízszolgáltatással el van látva az üdülőterület, viszont szennyvízgyűjtő hálózatba nincsenek bekapcsolva az ingatlanok, és vezetékes gázszolgáltatással sem rendelkezik a településrész. A közlekedés autóbusszal megoldott, a vonatközlekedés is elérhető volt, amíg le nem állították a vonatközlekedést az Ipolytarnóc-Balassagyarmat vonalon. Jelenleg még pótlóbuszok közlekednek, de teljesen meg akarják szüntetni a vasútvonalat.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A településen nincs kijelölt szegregátum, viszont az önkormányzat becslése szerint a település 95%-a roma nemzetiségű, ezek közül mélyszegénységben a lakosok 5%-a él.

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen a háziorvosi szolgáltatást a szomszédos településen, Ludányhalásziban székhellyel rendelkező háziorvos látja el, heti egy nap. A háziorvos már nyugdíj mellett látja el a betegeket, 2025-ben várható, hogy végleg abbahagyja a praktizálást. Kérdéses ezután a település egészségügyi ellátása, hiszen a környező települések is hasonló problémával küzdenek, sok helyen helyettesítéssel oldják meg az orvoshiányt, de ez viszont a minőségi ellátás hiányát kreálja.

Az orvosi ügyeletet a Szécsényben működő Mentőállomás biztosítja 2023.12.01.-től.

Szécsényben működik a Szécsény és Térsége Egészségügyi Centrum, ahol nappali kórház is működik számos szakrendeléssel és fizioterápiás lehetőségekkel együtt. A legközelebbi kórház a Kenessey Albert Kórház és Rendelőintézet Balassagyarmaton, ami kb. 30 kilométerre van Nógrádszakáltól.

A 3.6.1. számú táblázatból láthatjuk, hogy a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma a településen csökkent, 2022-ben 26 fő rendelkezett ilyen típusú támogatással.

Ápolási díjban részesülők száma a felére csökkent 6 év alatt, 2022-ben átlagosan 1,48 fő részesült ápolási díjban.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	0	30	3,05
2018	0	0	0	0	29	2,41
2019	0	0	0	0	29	1,00
2020	0	0	0	0	29	1,00
2021	0	0	0	0	29	1,72
2022	0	0	0	0	26	1,48

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A GOKVI (Gottsegen György Országos Kardiovaszkuláris Intézet) szűrőbusza belgyógyászati szűrővizsgálatokat végzett a településen.

Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal szűrőbusza is végez szűréseket, itt nőgyógyászati, belgyógyászati, bőrgyógyászati vizsgálatokat végeznek.

A helyi védőnő és a Családbarát Magyarország közös szervezésében neurológiai szűrővizsgálatot vittek a településre, majd korai intervenciók program keretében biztosítottak, biztosítanak számukra fejlesztéseket

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat nagyban kiveszi a részét a településen élők prevenciók és szűrőprogramokkal való ellátásában. A gyermekek részére, szemészeti szűrővizsgálatot tartottak és tartanak évente egyszer, sőt még szemüveg kiváltásban is segítséget nyújtanak: ingyenesen biztosították részükre.

A Máltának van egy saját egészségügyi szűrőbusza, ami két hetente keddenként van a településen. Itt felnőtt és gyermek szakrendelés is van, vérvételt, ultrahangvizsgálatot, EKG-t és sok más vizsgálatot is el tudnak végezni.

A Málta szervezett egészséges életmódra nevelő előadásokat is az óvodában és az iskolában, ahol gyümölcsöket vittek be a gyermekeknek, mesét, videókat néztek és mozgásos feladatokat végeztek. Szerveznek egészségmegőrző előadásokat különböző témákban a Jelenlétponton is.

Szintén a Magyar Máltai Szeretetszolgálat az, aki biztosít a rászorulóknak eszközöket térítésmentesen: pl.: légzésfigyelőt, inhalátort, infralámpát. Biztosítanak tetű irtószert, terhességi tesztet, illetve az újszülötteket is támogatják csomaggal, kisággal, kiskáddal. Segítő kezet nyújtanak a gyógyszerek kiváltásában is.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat külön védőnői konzultációs helyszínt és lehetőséget nyújt a kisgyermekes és várandós anyáknak minden pénteken délután.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét pontján tartanak két hetente korai mozgásfejlesztést és támogatást. Szintén a Málta támogatásával valósul meg a helyi óvodában az óvoda korú gyermekek fejlesztése: biztosítottak logopédust és fejlesztőpedagógust az óvoda részére, mesepedagógiai foglalkozások is vannak szintén az ő támogatásukkal.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzatnak nincs saját konyhája, vásárolja a közétkeztetést, amit egy szécsényi vállalkozás biztosít a számukra a szociális étkeztetéssel együtt, ami a mindenkorai törvényi előírásoknak megfelel.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat nem szervez és rendez sportrendezvényeket, viszont a Máltának van ping-pong és futball edzése hetente egyszer és mérkőzésekre is járnak a helyi roma gyerekekkel. Ugyancsak a Málta működtet edzőtermet is a Jelenlét ponton.

e) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Törvényi előírásnak megfelelően a településen működik *család- és gyermekjóléti szolgáltatás*, amit a Volent Lajos Család és Gyermekjóléti Szolgálat biztosít a településen. Ez magában foglalja a családsegítést és gyermekjóléti alapellátást. A Szolgálat székhelye a szomszédos település, Ludányhalászi, ami egyben a közös Önkormányzati Hivatal gesztor települése is.

A *házi segítségnyújtást* a Szécsény és Térsége Humánszolgáltató Központ biztosítja a településen, a Szécsény és Térsége Intézményfenntartó Társulás fenntartásában, melynek az Önkormányzat is tagja. Szintén a Központ biztosítja a szenvedélybetegek közösségi ellátását is.

Falugondnoki szolgáltatást is működtet az önkormányzat, egy falugondnok és kisbusz segíti a településen élők életét.

Szociális étkeztetést is biztosít az önkormányzat. Saját konyhája nincs, így vásárolja az étkeztetést egy szécsényi vállalkozástól (EBM Trade Kft).

Idősek nappali ellátását szintén az EBM Trade Kft Hortenzia Idősek Otthona biztosította az elmúlt évig, amikor is a felújított szécsényi telephelyükre beköltöztették a lakókat, mivel a nógrádszakáli épületüket fel szeretnék újítani. Jelenleg nem üzemel az Idősek Otthona Nógrádszakálban.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat tartott korábban drogprevencióelőadásokat, szórólapokat is osztottak ebben a témában a településen. Jelenleg nincs ilyen jellegű felvilágosítás, pedig a területen jelentős a droghasználat, ami nagy mértékben érinti a kiskorú gyermekeket is. Nagy szükség lenne ilyen felvilágosító előadásokra, illetve olyan szervezetekre, akik segíteni tudnának a szerfüggő fiatalok ellátásában. Az egész megyében nincs ilyen lehetőség.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs információ hátrányos megkülönböztetésről szolgáltatás nyújtásakor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Népkonyhai szolgáltatást nem biztosít az önkormányzat.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A településen általános iskola nem működik, a gyermekek a szomszéd településen Ludányhalásziban lévő Ráday Gedeon Általános Iskolába járnak iskolába.

A településen egy kétszobortos óvoda működik. A Játék óvodába 35 gyermek jár, 99%-ban roma nemzetiségű. Az összes gyermek részesül a Magyar Máltai Szeretetszolgálat által a „Fókuszban a Gyermekek” programon belül fejlesztésben.

Az óvoda részt vesz a Boldog Óvoda és a Madárbarát Óvodai Programban, a Kerekítő módszertannal dolgoznak, valamint Vöröskereszt Bázisintézmény is. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat kérésére a és támogatásával roma kulturális nevelés, hagyományörzés is folyik az intézményben.

A faluban az alábbi közösségi programokat tartják meg évente:

- Falunap, ami augusztus első hétvégéjén van
- Roma Fesztivál júliusban a Roma Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében
- Szép korúak rendezvénye, ami a 60 év feletti lakosok ünnepe decemberben

- Szeretet utca - decemberben Karácsony hetében, szintén a Roma Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat működtet a jelenlétpontján Baba-mama klubot hetente, Kamasz-klubot két hetente, és Idős-klubot havonta egyszer.

A településen nincs sem sportpálya, sem sportcsarnok, sem játszótér nincs. Könyvtár van, de gyakorlatilag kihasználatlan. Egy Művelődési Ház is található a településen, ez év decemberéig közművelődési asszisztens is dolgozott az önkormányzatnál.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A helyiek megítélése szerint a közbiztonság nem megfelelő a településen. Nagy a kóborkutyák száma, és a drog- és alkoholfogyasztás mértéke, ami sajnos a közterületeken is jellemző. Konfliktuskezelési megoldásként az erőszakot tudják alkalmazni, más megoldási eszközük nincs. Ez megnyilvánul rongálásokban és testi bántalmazásban is.

A településen sokan élnek úgynevezett „vasazás”-ból. Ez azt jelenti, hogy járják a falukat kisbusszal és vasakat, roncsautókat, hűtőszekrényeket szednek össze és ezeket bontják szét, ami nagyon sok szeméttel jár együtt. Ebből következően az ingatlanok veszélyes hulladékkal vannak tele, amiknek az elszállításáról nem gondoskodnak, sokszor a falu külterületén dobálják ki, vagy az udvarukon gyűjtik és ott égetik el, ami környezetszennyezésnek minősül. Jellemző emiatt az illegális szeméttlerakóhelyek létesítése is, ami az önkormányzatra ró plusz anyagi terhet a szemét elszállíttatása miatt.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;
- e) helyi lakossági önszerveződések nincsenek a településen

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat szoros kapcsolatot ápol a helyi önkormányzattal, ez fontos is hiszen a lakosság túlnyomó többsége roma származású. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat több rendezvényt is szervez a településen (Roma Fesztivál és Szeretetutca), valamint Mikulás csomagokat is szokott osztani a gyerekeknek. A tavalyi évben Játékonysági bált is szerveztek egy súlyosan sérült kisfiú javára.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat kérésére a és támogatásával roma kulturális nevelés, hagyományőrzés is folyik a Játék Óvodában.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolázottság	a 8 általános iskolai osztály befejezésének a támogatása megfelelő képzések biztosításával
szakképzettség hiánya	piacképes szakmát nyújtó képzések, tanfolyamok szervezése, biztosítása
társadalmi beilleszkedési problémák	a társadalmi normák megismertetése és képviselete, ebben segítségnyújtás és képviselet biztosítása
függőségek (alkohol, drog)	a közösségi ellátás erősítése a településen, drogprevenció megküzdési stratégiák tanítása
lakó környezet elhanyagoltsága	erősebb hatósági fellépés az ingatlanok rendbentartására
a lakosság rossz egészségügyi állapota	a lakosság egészségtudatosságának az erősítése, egészségmegőrző foglalkozások, oktatások, előadások szervezése
egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés nehézsége	a házi orvosi szolgáltatás jobb elérhetősége, akár szállítás megszervezése a szomszédos településre és majd a nyugdíjba vonuló házi orvos pótlásáról való gondoskodás
életvezetési nehézségek	tanácsadások és személyes esetkísérések segítségével segítséget nyújtani, szakemberek biztosítása ezek megoldására
munkanélküliség	közfoglalkoztatás továbbra is biztosítva legyen, képzések biztosítása, munkahelyteremtés a településre, akár társadalmi vállalkozás keretén belül
közművesítetlen ingatlanok	az ingatlanok közművesítésének az anyagi támogatása
bérlakások, szociális lakhatás biztosításának a hiánya	bérlakások létesítése, önkormányzat által nem használt ingatlanok szociális célokra való felhasználása
lakásállomány rossz minősége	felújítások, települési terület megőrzése céljából az ingatlanok megújításának a támogatása
szabadidős tevékenységek és helyszínek hiánya	sportpálya, sportcsarnok, játszótér, fitnesspark létesítése
konfliktuskezelési problémák	konfliktuskezelési eszközök használatára való edukáció szakemberek segítségével
digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei hiányoznak- digitális analfabétizmus	digitális eszközök biztosítása, ezek használatára kijelölt hely biztosítása, valamint oktatás biztosítása
illegális szemétkisrakóhelyek	illegális szemétkisrakók megszüntetése, kamerarendszer fejlesztése, hatékonyabb hatósági fellépés
környezetszennyezés	bírságok kiszabása
kóbor kutya	összegyűjtésük biztosítása és elszállításukról való gondoskodás

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A településen 227 gyermek él, a teljes lakosság összlétszámával összehasonlítva, a lakosság kb. 34%-a 0-17 éves korú gyermek, ami a teljes lakosság több, mint 1/3-a. A nemek eloszlása közel azonos.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	330	338	668	49,40%	50,60%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			36	5,39%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	86	85	171	12,87%	12,72%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	13	7	20	1,95%	1,05%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A veszélyeztetett gyermekek adatai elég hiányosak, 2017-2018-ból nincs is adat, utána is látszik némi érdekesség, főként, ami a 2021-es adatot illeti. Hirtelen az előző évhez képest drasztikus csökkenés mutatkozott, ami érthetetlen, valószínűleg adminisztrációs hiba folytán keletkezhetett. A településen magas a veszélyeztetett kiskorúak száma, ha a 2022-es adatot nézzük, akkor a településen élő kiskorú gyermekek 21%-a. A védelembe vett gyermekek száma 8-10 körül mozog átlagban.

A rossz lakhatási helyzet, a szülők munkanélkülisége, az alacsony iskolázottsága rányomja a bélyegét a gyermekek életére is. Ez megnyilvánul a rossz egészségi állapotban, egészségtelen étkezésben, az elhanyagolás különböző fokozataiban.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	8	n.a.
2018	7	n.a.
2019	5	39
2020	12	46
2021	10	5
2022	9	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

Az a család jogosult rá, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 165 %-át (2023-ban: 47 025 Ft-ot) és a vagyonuk értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

Emelt jövedelmi értékhatár irányadó abban az esetben, ha

- a gyermeket gondozó szülő, illetve más törvényes képviselő egyedülálló,
- a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy
- a gyermek elmúlt 18 éves és még tanul.

Ebben az esetben a kedvezményre való jogosultság akkor állapítható meg, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 180 %-át (2023-ban: 51 300 Ft-ot) és a vagyonuk értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén a család többek között az alábbi támogatásokra, kedvezményekre jogosult:

- Évente kétszer, augusztus és november hónapban pénzbeli támogatás (2021-ben alkalmanként 6 000 Ft alapösszegű támogatást, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára alkalmanként 6 500 Ft emelt összegű támogatást folyósítanak);

- A gyermek tartására is köteles és nyugellátásban vagy a törvényben meghatározott ellátások valamelyikében részesülő családbafogadó gyám esetén havi pénzbeli ellátás, melynek összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22%-a, továbbá emellett évente kétszer, augusztus és november hónapban pótlék (2021-ben alkalmanként 8 400 Ft);
- Általános iskolás (1-8. évfolyam) gyermekek esetében ingyenes étkezés;
- Középiskolás (1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő) gyermekeknél -50 % étkezési hozzájárulás;
- Felsőoktatásba való jelentkezésnél többletpontok;
- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény alapján a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapításának egyik alapfeltétele a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása. A köznevelési törvény alapján kiemelt figyelmet érdemlő gyermeknek ill. tanulónak minősül a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló. A felsőoktatási törvény alapján hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű hallgató a kollégiumi díjbefizetési kötelezettség alól mentesülhet, és kormányrendeletben rögzített a részére járó rendszeres szociális ösztöndíj legalacsonyabb összege;
- A fiatalok életkezdési támogatása és a Babakötvény tekintetében további kedvezmények: a minden újszülöttnak járó 42 500 Ft-on túl a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és nevelésbe vett Magyarországon élő gyermek a születése évét követő 7. és 14. évben további támogatásban részesül, amelynek összege 44 600 forint. A Kincstári Start-értékpapírszámlával rendelkező rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek esetén a befizetések 20 %-ának megfelelő, de maximum 12 000 Ft összegű támogatás kerül jóváírásra.
- Szünidei gyermekétkeztetés: a települési önkormányzat a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést
 - a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és
 - rajtuk kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

A településen élő gyermekek 63%-a (2022-es adat) részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ez egy nagyon jelentős szám, és egyben jelzi, hogy a település valóban nagyon hátrányos helyzetben van.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	151
2018	157
2019	159
2020	156
2021	156
2022	143

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	3	3	6
2018	2	3	5
2019	3	3	6
2020	2	5	7
2021	2	9	11
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Erről nem rendelkezünk adatokkal.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete: nincs ilyen gyermek a településen

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői: főként vegyes

házasságok, élettársi kapcsolatok vannak szlovák állampolgárokkal; ezekben a családokban a gyermekek állampolgársága magyar.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A táblázatban nincs használható adattartalom, de tudjuk, hogy a településen egy védőnő látta el a védőnői feladatokat, vállalkozóként.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen házi gyermekorvosi ellátás nincs. A legközelebbi gyermekorvosok 13km-re, Szécsényben találhatóak. Még a felnőtt házi orvosi ellátás sincs kellőképpen megoldva, mivel a házi orvos 1-2 éven belül teljes visszavonul, mivel már most is nyugdíj mellett látja a teendőit, pótlása nagy gondot fog okozni előre láthatólag. A gyermekek jelentős részét a felnőtt házi orvoshoz hordják a szülők, aki hetente egyszer rendel Nógrádszakálban kb.3 órát. A hét többi

részében a gyermekeket átvihetik a szomszédos településre, Ludányhalásziba, ahol fogadja őket, de gyógyszert továbbra is csak Szécsényben tudják kiváltani, mivel sem Ludányhalásziban, sem Nógrádszakálban nem működik gyógyszertár.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok nincsenek

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Biztos Kezdet Gyerekház működik a településen valamint a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a FETE programjával van jelen a településen, aminek a keretében tudnak akár fejlesztéshez hozzájutást is biztosítani, valamint szűréseket biztosítanak és segítséget nyújtanak a rászorulóknak.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A településen nem működik bölcsőde. A legközelebbi bölcsőde a szécsényi Cseperedő Bölcsőde és Óvoda, ahová a gyermeket be tudják íratni a munka világba visszakészülő anyukák. Ez viszont nem jellemző.

Az viszont igen, hogy a már 2,5 évet betöltött gyermekeket inkább beíratják a helyi óvodába, ha az anyuka vissza akar menni dolgozni. De még jellemzőbb az, hogy sem bölcsődébe, sem óvodába nem íratják be, de ha be is van íratva az óvodába, akkor sem járnak.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A településen működik a közös önkormányzati hivatal településeit ellátó Volent Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, ami egy egyszemélyes család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújt. Ez magában foglalja a családsegítést, ami kifejezetten a településen élőknek szól 0-99 éves korig, míg a gyermekjóléti szolgáltatás, ami a kiskorú gyermekeket nevelő családok részére nyújt leginkább preventív, veszélyeztetettséget megelőző és megszüntető szolgáltatást.

A Gyermekjóléti Központ a Szécsény és Térsége Humánszolgáltató Központ keretein belül működik és foglalkozik a védelembe vett gyermekekkel és családjukkal valamint a nevelésbe vett gyermekek családjával.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben a család- és gyermekjóléti szolgálat krízisotthon közvetítésében tud segítséget nyújtani, valamint a Szécsényi Gyermekjóléti Központ működtet egykészenléti telefont, ami 0-24 órában lehet hívni veszély esetén.

Segítség lehet az akut krízishelyzetben lévők számára az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat 0-24 órás telefonos elérhetőségükkel (0680205520), akik szintén tudnak gyors segítséget nyújtani a veszélyben lévő gyermekeknek és szüleiknek.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlétpontján van lehetőség a gyermeke és kamaszok részére a mindennapi szabadidő eltöltésére. Működtetnek konditermet és szerveznek különböző táborokat a nyári időszakban. A Ráday Általános Iskolában az odajáró gyermekek nagyon változatos programokban részesedhetnek, szakköröket tartanak részükre (futball, néptánc) és versenyekre is viszik a gyermekeket.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Az intézményi gyermekétkeztetést az általános iskola és az óvoda biztosítja, a szünidei étkeztetést viszont az önkormányzat. A táblázatból látszik, hogy majdnem azonosak a számok a rendszeres gyerekvédelmi kedvezményben részesülők számával, ami azt is jelzi, hogy nagy igény van a szünidei étkeztetésre. A szünidei étkeztetés kérelemre történik, ezért nem teljesen azonosak a két táblázat adatai.

Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (Önkormányzati adatok)

Év	Fő
2017	134
2018	154
2019	153
2020	158
2021	151
2022	131

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvodába beíratott gyermekek száma általában 40 fő körül mozog kis szórással. 2023-ban ez a szám 35 fő. Az önkormányzattól nyert információk alapján a táblázat nem releváns adatokat tartalmaz a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek számával kapcsolatban az óvodai nevelésben. 2023-ban a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma az óvodában 33 fő. Ezért is nagyon furcsa, hogy 2019-2021 között csupán 3 illetve 8 főt szerepeltet a táblázat.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	34	32	94,12
2018	42	34	80,95
2019	40	3	7,50
2020	39	8	20,51
2021	38	3	7,89
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	16	100,00
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű középiskolai tanulók						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolai és középiskolai nevelésben részesülő gyermekek részére megállapított hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetről nincsenek releváns információk.

Az viszont jól látszik a 4.4.a.) 4. számú táblázatból, hogy milyen magas a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma összesen. a 2020-as adat szerint 227 gyermek élt a településen és ebből 158 gyermek volt hátrányos vagy halmozottan hátrányos, ez a gyermekek 69,6%-a. Óriási ez a szám! Ez is indokolja a FETE program létjogosultságát a településen.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	11	133
2018	23	132
2019	25	131
2020	13	145
2021	13	138
2022	18	111

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
(A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1 db	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1 db	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	50	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	n.a.	n.a.
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	n.a.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	3	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	3	n.a.
Gyógyypedagógusok létszáma	0	n.a.
Dajka/gondozónő	2	n.a.
Kisegítő személyzet	2	n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógyypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógyypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógyypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	2	50	1	34	0	0	17
2018	n.a.	2	50	1	42	0	0	21
2019	n.a.	2	50	1	40	0	0	20
2020	n.a.	2	50	1	39	0	0	20
2021	n.a.	2	50	1	38	0	0	19
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	1	1	16,00	0,00
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

c) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések;

Sajnos nagyon jellemző az általános iskolai és a középiskolai lemorzsolódás, így nagyon sok fiatal sajnos még az általános iskolai 8 osztály végzettséggel sem rendelkezik, és sajnos nem is tervezik, hogy ezt elvégezzék. Nagyon jellemző a motivátlanság illetve a családi minták követése. Jelentős számban hagyják abba a középiskolai tanulmányaikat, ami főként a szakmát tanulót diákokra jellemző.

Jellemző még az SNI tanulók számának a növekedése és integrálásuk nehézsége az osztályközösségbe, valamint a pedagógusok ez irányú nehézségei, fejlesztő pedagógus hiánya nagyon érezhető. További nehézséget jelent a megszorodott magatartási problémák, amik miatt az utóbbi években jó néhány diák ellen indult fegyelmi eljárás az általános iskolában.

f) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	134
2018	n.a.	n.a.	n.a.	154
2019	n.a.	n.a.	n.a.	153
2020	n.a.	n.a.	n.a.	158
2021	n.a.	n.a.	n.a.	151
2022	n.a.	n.a.	n.a.	131

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
gyerekek alul motiváltak	készségfejlesztő foglalkozások számának növelése
gyerekek egészség fejlesztése nincs megoldva	fitness park létesítése, játszótér létrehozása
a gyermekek hagyományörzésre nevelésének hiánya	táncművelés fejlesztése, klubtevékenységek létrehozása (kézimunka, szakácsklub, fafaragás, fazekasfoglalkozások, kosárfonás)
iskolai lemorzsolódás megszüntetése	iskolán kívüli tematikus foglalkozások, pályaorientáció szervezése, Tanoda létrehozása
korai terhesség megelőzése	felvilágosító programok szervezése
gyermek közösségek hiánya és a közösségi programok hiánya	civil és önszerveződő közösségek létrehozása, a szülői klubok létrehozása
környezetvédelemre való nevelés hiánya, természetközeli életre való nevelés hiánya	falukertje- közösségi veteményeskert létrehozása túraklub létrehozása környezetvédelmi projektekben való részvétel (pl.: szemétszedés)
orvosi és gyermekorvosi ellátás hiánya	a gyermekorvosi ellátásra való eljuttatás megszervezése, vagy biztosításának megszervezése, tanácsadások szervezése
ismeret és készség hiányok mind a szülők, mind a gyermekek részéről	pénzügyi tanácsadás, felvilágosító előadások szervezése, klubok szervezése és fenntartása
SNI gyermekek kezelése	fejlesztő pedagógus biztosítása
súlyos magatartási problémák	pszichológusi és pszichiátriai ellátás biztosítása
élelmezési problémák	adományok gyűjtése és fogadása, ennek a megszervezése, vagy alapítvány létrehozása, kapcsolattartás az Élelmiszerbankkal
ruházkodási problémák	adományok gyűjtése és fogadása, ennek a megszervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, (ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény 66.§ és 70.§ és a Munka Törvénykönyv 5.§, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető.

Esélyegyenlőségi problémák, melyekkel a nők találkozhatnak:

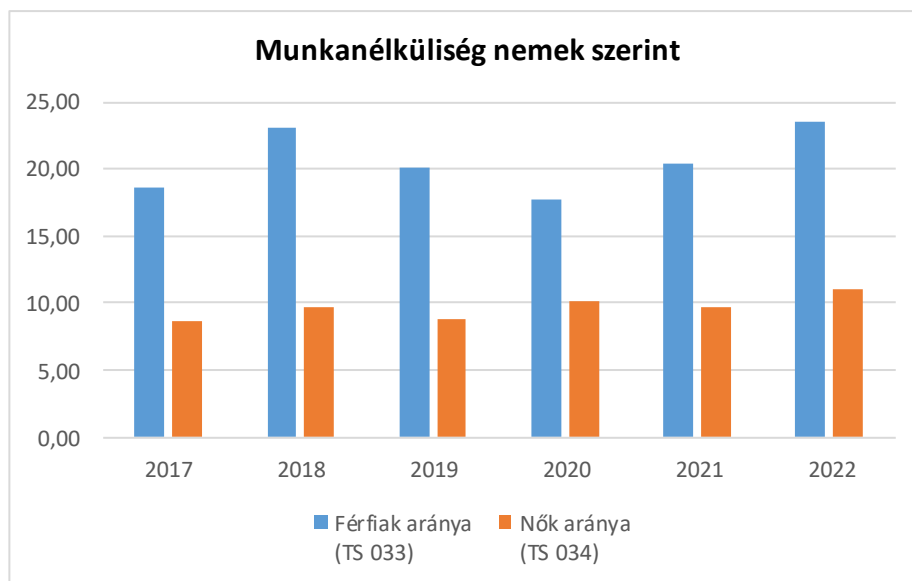
- az egyenlőtlen családi feladatmegosztás
- a 45 év felettiek esetében a változó képzettségi követelményeknek való megfelelés
- a pályakezdők szakmai tapasztalatának hiánya
- a munkahelyről történő hosszabb idejű távolmaradás (gyermekvállalás)
- a jövedelmek, a munkahelyi előmenetel lehetőségének egyenlőtlensége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A táblázat adataiból világosan látszik, hogy a nők aránya alacsonyabb a munkanélküliségi rátát vizsgálva, mint a férfiaké. Kimondható, hogy fele akkora. Mi lehet ennek az oka? Főként, az, hogy zömével nők helyezkednek el a közmunkaprogramban, illetve a gyermekvállalások miatt lehet ilyen alacsony az arányuk.

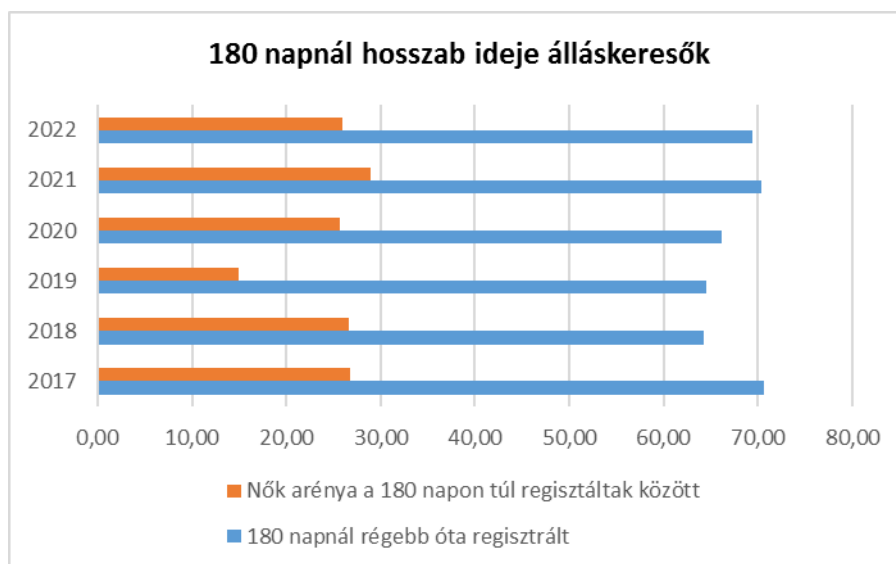
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
(a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	18,69	8,7	13,70%
2018	23,04	9,76	16,40%
2019	20,09	8,74	14,42%
2020	17,73	10,15	13,94%
2021	20,45	9,74	15,10%
2022	23,5	11,05	17,28%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

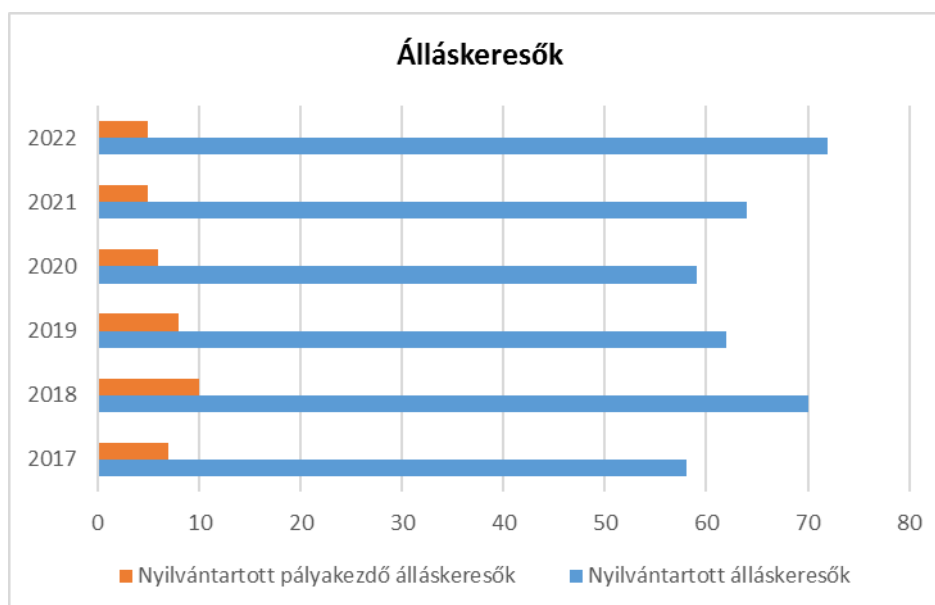
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	70,69	26,83
2018	64,29	26,67
2019	64,52	15
2020	66,1	25,64
2021	70,31	28,89
2022	69,44	26

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
(a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	58	7
2018	70	10
2019	62	8
2020	59	6
2021	64	5
2022	72	5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Családsegítő Szolgálat folyamatos tájékoztatást ad az érdeklődőknek a foglalkoztatást segítő programokról, képzésekről. A Szécsényi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya munkába állást segítő tevékenységet is ellát. A közelmúltban nem volt érdemleges képzési program meghirdetve, ami nagyon hiányzik az amúgy is képzési hiányosságokkal küzdő roma nők számára.

b) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak reményt a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket.

A roma nők hátrányainak nagy része legfőképp az alacsony iskolai végzettségre vezethető vissza, így a stratégia egyik fő prioritása a roma nők iskolai és munkaerő-piaci hátrányainak csökkentése. Nógrádszakálban a közfoglalkoztatásba történő bevonás az egyik lehetőség.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos helyzetével nemcsak foglalkoztatás, hanem a jövedelmi viszonyok terén is találkozhatunk. Magyarországon az alkalmazásban álló férfiak és nők átlagos fizetése között mintegy 20-25% különbség tapasztalható a férfiak javára. A munkahelyi lehetőségek egyenlőtlen volta nemcsak a jövedelmek terén, hanem a munkahelyi előmenetel kapcsán is jelentkezik. Bérkülönbség településünkön hátrányos megkülönböztetés miatt nincs, mivel a férfiak és a nők az Önkormányzat érdekkörébe tartozó intézményeknél azonos illetménnyel kerülnek foglalkoztatásra.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó napközbeni kisgyermek ellátásoknak nélkülözhetetlen szerepük van a szülők munkába állásában, de ugyanilyen fontos a hátrányos helyzetű gyermekek korai szocializációjában betöltött szerepük.

A gyermekvállalás, a kisgyermeknevelés nagymértékben befolyásolja a nők munkaerőpiaci esélyeit. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Ez sajnos nem elérhető a településünkön.

A roma nők számára elérhetetlen a munkaerő-piaci integráció a korai gyermekvállalás miatt. A családalapítás és a munkaerő-piaci esélyek konfliktusával fiatalabb korban (kevesebb tapasztalat birtokában) szembesülnek.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

A védőnő feladata a családtervezés, anya- és gyermekgondozás. A leendő szülők számára a védőnő a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. A védőnő a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordít. Segítséget nyújt a szociális juttatások megismerésében.

Településünkön egy védőnő teljesít szolgálatot, aki aktív tagja a Magyar Máltai Szeretetszolgálat FETE programjának is, így jelenlét elég intenzívnek és rugalmasnak mondható.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak „kezelése”, illetve megelőzése, vagy a rászorultak segítése mindig is fontos volt, ám sokáig a társadalomban ezt „családi belügyként” kezelték. Változás ezzel kapcsolatban 2004. május 1. hazánk EU-csatlakozása után történt, mivel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése 1582 (2002) számú ajánlásában kifejtette, hogy a családon belüli erőszak fizikai bántalmazásként, nemi erőszakként, fenyegetésként és megfélemlítésként egyaránt megnyilvánulhat. Felszólította a tagállamokat, hogy gondoskodjanak a családon belüli erőszak áldozatainak ingyenes jogi tanácsadásról, az áldozatoknak nyújtandó pszichológiai és pénzügyi segítségről, az áldozatok hatékony védelméről a sérelem elkövetése után és a jogi eljárás alatt, az áldozatokkal foglalkozó nem- kormányzati szervezetek támogatásáról és megfelelő szakemberek képzéséről

A családon belüli erőszak megelőzése a nemzeti stratégia fontos része, egyben a Kormány és a Belügyminisztérium számos külön intézkedést hozott ezen feladatok eredményes kezelése érdekében.

A családon belüli gyermek, vagy feleség bántalmazás legnagyobb része látens marad, a legtöbbször ez a pont a sértett-bántalmazott szégyenérzete miatt nem kerül nyilvánosságra, vagy nem válik ismertté még a közeli hozzátartozók és szűkebb környezet számára sem.

A jelzőrendszerben a gyermekjóléti szolgálat, a védőnői, háziorvosi hálózat, az iskolai gyermekvédelmi felelősi kör, a polgárőrség, egyéb civil szervezetek (egyház is) komoly szerepet kaphat. Fokozottan veszélyeztetettek az idősek, a nők, a gyermekek, a hajléktalanok, vagy munkanélküliek is.

A jelzőrendszerben résztvevő szervezetek által több esetben érkezett értesítések alapján a szükséges intézkedéseket a rendőrség végrehajtotta. Az elmúlt év során a jellemző problémák között továbbra is említhetők a gyermekek nem megfelelő életkörülményei, a családon belüli bántalmazások, továbbá az, hogy a fiatalok nem rendszeresen látogatják az iskolai foglalkozásokat, valamint továbbra is az elkövető alkoholista életvitele.

A családon belüli erőszakról nincs egységes definíció, ám a jelenség ismertetőjegyei alapján egyértelműen meghatározható ez az erőszak-típus. A családon belüli erőszak egyik eleme, hogy a bántalmazott és bántalmazó mindig ismerik egymást, leggyakrabban a család, vagy intim viszony köti –kötötte össze őket. Másik eleme az erőszakos magatartás vagy annak előkészülete-kísérlete a

bántalmazó részéről. A különböző definíciók eltérő módon határozzák meg, hogy mikor beszélhetünk családon belüli erőszakról: egyszeri bántalmazás már elegendő ennek megállapításához, vagy az erőszaknak többször kell előfordulnia, huzamosabb idő szükséges.

Az erőszakot tágan kell értelmezni: beletartozhat verekedés, szidalmazás, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés stb. A családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozik a partner-partner közti, illetve az idősebb családtag bántalmazása és a gyermekbántalmazás is, beleértve az egyszülős családokat. A családon belüli erőszak elkövetőit és a bántalmazás elszenvetőit nem és korcsoport szerinti megoszlás szerint vizsgálják.

A családon belüli erőszak számtalan módon megvalósulhat, leggyakrabban fizikai-, szexuális, érzelmi-, lelki-erőszakként, a bántalmazott személy pénzügyi-, családi, baráti-, kapcsolatának korlátozásaként jelentkezhet. A különböző erőszak-formákat, uralmi-formákat az erőszakos magatartások módszere (fizikai-, lelki-, szexuális erőszak), gyakorisága (rendszeres, eseti) és nagysága alapján lehet elhatárolni. Az erőszak széles skálán mozoghat kezdve a nem személyre irányuló erőszak-formáktól (tárgyak összetörése, rugdosása, háziállatok kínzása) egészen a legsúlyosabb fizikai sértésekig (nemi erőszak, emberölés).

A nők elleni erőszak bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz, vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

A családon belüli erőszakos cselekményeket „nők elleni erőszaknak” nevezték el, utalva arra, hogy az áldozatok döntő többsége nő, míg az erőszak gyakorlója az esetek legnagyobb részében a férfi.

A családon belüli erőszak még mai modern társadalmunkban is tabunak számít, mind az erőszak alkalmazója, mind annak elszenvetője igyekszik eltitkolni az erőszak létét. A külső környezet sem segíti a családon belüli erőszak feltárását, a társadalom nagy része úgy tekint a jelenségre, mint valamely családi problémára, mely nem rá tartozik.

A családon belüli erőszak visszaszorítását nehezíti az a körülmény, hogy a megtörtént erőszakos esetek csupán töredéke jut a hatóságok tudomására.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A családsegítő szolgálat segít az elhelyezésben, helyben nincsenek krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások. Az ellátási célcsoportot jelenleg elsősorban azok a hátrányos helyzetű fiatal felnőtt anyák és gyermekeik jelentik, akik szociális vagy családi krízis, esetleg életvezetési problémák miatt, vagy védelmet keresve kerülnek az otthonba. A gondozottak így elkerülhetik családjuk széthullását, gyermekeik gyermekvédelmi gondoskodásba kerülését.

Nógrád megyében Nógrádszakálhoz legközelebbi Családok átmeneti otthona Salgótarjánban van, ami 35 km, gyermekek átmeneti otthona pedig Balassagyarmaton, ami 30 km messze található.

Krízishelyzetben a család- és gyermekjóléti szolgálat krízisotthon közvetítésében tud segítséget nyújtani, valamint a Szécsényi Gyermekjóléti Központ működtet egykészenléti telefont, ami 0-24 órában lehet hívni veszély esetén.

Segítség lehet az akut krízishelyzetben lévők számára az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat 0-24 órás telefonos elérhetőségükkel (0680205520), akik szintén tudnak gyors segítséget nyújtani a veszélyben lévő gyermekeknek és szüleiknek.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi képviselő testületben két nő, beleértve a polgármester asszonyt is található. a Polgármesteri hivatalban a jegyzővel együtt 4 női alkalmazott van, és három férfi, beleértve a falugondokot és a munkafelügyelőt. A helyi óvodában és a Biztos Kezdet Gyerekházban csak női alkalmazottak dolgoznak. Illetve a közmunkások jelentős része is nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A családi szerepek tradicionális értelmezése a nőket gyereknevelési és háztartási feladatokra bíztatja, amelyet azonban a modern társadalom nem, vagy csak kevésbé ismer el aktív munkavégzőként. Sok nő számára ez elfogadható, a társadalmi tradíciónak megfelelő. Magyarországon is egyre több nő és férfi gondolja úgy, hogy a tradicionális szerepfelosztások megoszthatóak.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez társadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni. Gyermekgondozást követően a munkaerőpiacra történő visszakerülés az ország valamennyi településén jelenthet problémát a kismamáknak.

Az országoshoz hasonló jelenség, hogy kevésbé veszik komolyan a női munkatársakat, a nők munkájának megbecsülése sem anyagilag, sem erkölcsileg nem jeleni meg a mai magyar társadalomban.

A család- és gyermekjóléti szolgálat tanácsadással próbál meg segíteni a hátrányok leküzdésében, illetve aktívan segítséget nyújt a nők információkhoz, ellátásokhoz és akár munkához jutásához.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat szolgáltatásai közé tartozik a munkaközvetítés és utánkövetés is, ami biztos háttérrel ad az anyukák munkába állásához.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
családon belüli erőszak	jelzőrendszer felkészítése, megerősítése, tanácsadás, megküzdési stratégiák tanítása, lehetőségek felvázolása, tanácsadások szervezése
GYES-ről, GYED-ről visszatérők munkába állásának nehézségei	munkába állás, a beilleszkedés segítése, empátikusabb hozzáállás a kisgyermekesek problémáihoz képzések szervezése- piacképes végzettség megszerzésében való támogatás
bölcsőde hiánya	bölcsőde létesítése
roma leányok kiskorúként várandósok	egészségügyi felvilágosítás a nem kívánt terhesség megelőzésére (szociális spirál)
gyermeknevelési problémák és nehézségek	tanácsadások, oktatások szervezése, aktív családgondozás és esetkezelés

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskori demográfiai folyamat jellemzői:

- növekszik az idősök aránya országosan és fővárosban is,
- az átlagéletkor várhatóan nő,
- nők élettartama lényegesen hosszabb.

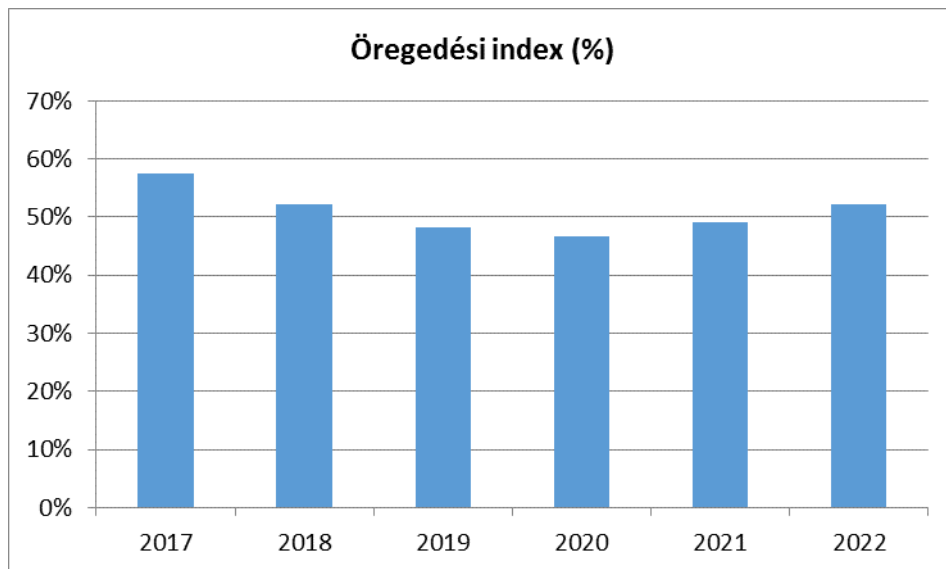
Az öregedési indexet vizsgálva megállapítható, hogy kedvező az index száz százalék alatti értéke, mely azt jelenti, hogy fiatalodó szerkezetű településről beszélünk. Azonban a településen, hosszú távon az idősökkel kapcsolatos hátrányok lehetséges kiküszöbölésére is törekedni kell. Mindamellett fontos a fiatalokat értelmes és hasznos, közösségekbe tömöríteni motivációt és célt adva az életük felépítéséhez és a jövőbeni családalapításhoz megfelelő alapokat teremteni.

A településen az idősök száma 80-90 körül mozog. a legfrissebb adatok szerint (82022) 80 fő 65 év feletti, így az öregedési index 52,29%-os, csökkenő tendenciát mutat 2017 óta. A táblázatból látható, hogy a gyermekek száma közel duplája az idősökének, ami köszönhető a roma lakosság gyermekvállalási kedvének. Van olyan család, ahol 8 gyermek is nevelkedik, azonban jellemzően 3-4 gyermek található egy családban.

A nyugdíjasok között a nők vannak túlnyomó többségben, ami az ellátásokat igénybe vevők nemek szerinti eloszlásából jól látszik. A nyugdíjasok száma 2017-től folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedé si index % (TS 030)
2017	89	155	57,42%
2018	85	163	52,15%
2019	83	172	48,26%
2020	80	171	46,78%
2021	81	165	49,09%
2022	80	153	52,29%

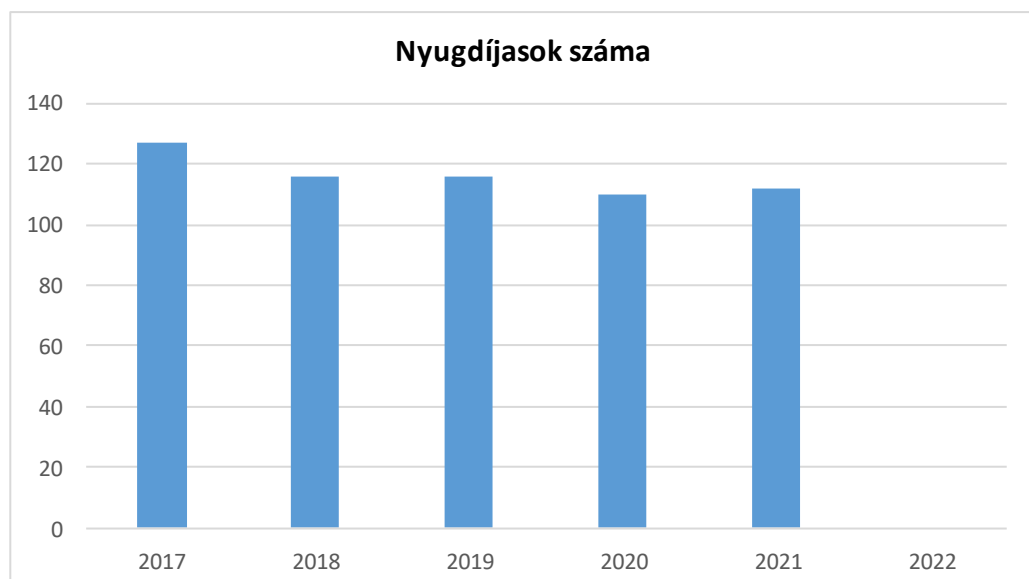
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	45	82	127
2018	40	76	116
2019	43	73	116
2020	39	71	110
2021	38	74	112
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	2	0	30	58	1	9	0
2018	2	0	26	56	1	7	0
2019	2	0	28	56	1	4	0
2020	2	0	25	55	1	4	0
2021	1	0	24	53	1	6	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás:

TeIR, KSH

Tstar

A nyugdíj mellett munkát végző idős népesség aránya Magyarországon (3%), Budapesten e mutató az országos értéknek több mint duplája (7%), de elmarad az EU-15-ök átlagától (8%). Az idősek foglalkoztatása a fővárosban a pénzügyi és kereskedelmi területen jelentős.

A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nem csak a 60 éven felüli korosztály mondható problematikusnak, hanem az idősödő (50-60 év körüli), még aktív korú korosztályoké is. A munkaadók a munkavállalókat az életkor előrehaladtával egyre kevésbé alkalmazzák szívesen. A nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkaviszonyt, végeznének jövedelem kiegészítő tevékenységet. Erre az esély csekély, kivéve, ha speciális tudással, gyakorlattal rendelkeznek, amelyet a munkaadó nem tud más személy foglalkoztatásával megoldani. A nyugdíjas foglalkoztatás értelmezését a nyugdíjkorhatár felemelése jelentősen megváltoztatja.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A táblázatból jól látszik, hogy a közvetlenül nyugdíj előtt állókat az utóbbi években komolyabban érintette a munkanélküliség. Nyugdíj előtt már nagyon nehéz munkát találni, de van olyan is a településen, aki még nyugdíj mellett is tud munkát vállalni, ez főként a kereskedelemben jellemző.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	58	70	62	59	64	72
41-45 év (TS 042)	Fő	7	5	5	8	4	5
	%	12,07%	7,14%	8,06%	13,56%	6,25%	6,94%
46-50 év (TS 043)	Fő	10	7	13	7	3	6
	%	17,24%	10,00%	20,97%	11,86%	4,69%	8,33%
51-55 év (TS 044)	Fő	4	4	5	6	8	7
	%	6,90%	5,71%	8,06%	10,17%	12,50%	9,72%
56-60 év (TS 045)	Fő	3	4	4	5	5	6
	%	5,17%	5,71%	6,45%	8,47%	7,81%	8,33%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	3	6	5	7	9	13
	%	5,17%	8,57%	8,06%	11,86%	14,06%	18,06%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen; Sajnos nincsenek ilyenek a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A legtöbb vállalkozásnál kevéssé, vagy egyáltalán nem aknázzák ki az idősebb munkaerő tudásátadással kapcsolatos hasznosságát. Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlenségét főként a romló egészségi állapotból és a képzettségbeli hiányosságokból eredő problémákra vezetik vissza a munkaadók, amely problémák költségessé teszik az idősödő munkavállalók alkalmazását. Ugyanakkor a munkaadók keveset tesznek az idősödő munkavállalók képzettségi szintjének és egészségügyi állapotának javítása érdekében. A hatályos jogszabályi előírások a nyugdíjas foglalkoztatást most már 5 évvel kitolják, s egyébként is megnehezítik a már nyugdíjba vonultak számára is. A nyugdíjas foglalkoztatást szabályozó jogszabályok enyhítése folyamatban van.

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése településünkön nem fordult elő.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

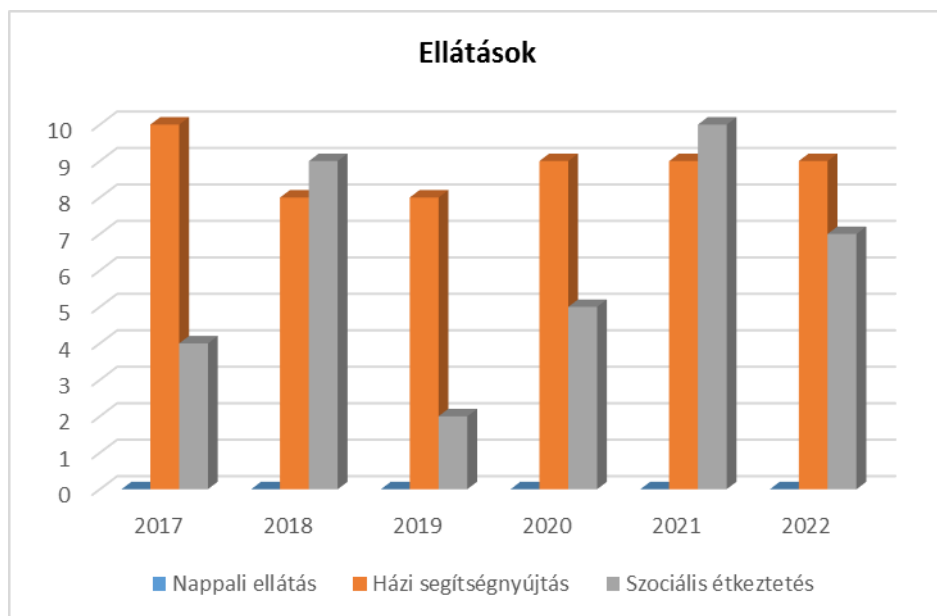
a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A településen nincs idősök nappali ellátása, pedig nagy szükség lenne rá, főként az egyedül élő idős emberek részére. Házi segítségnyújtást egy fő végzi a településen, így maximum 10 ellátottja lehet. A táblázatból látszik, hogy a 65 év feletti lakosság 11,25%-ához ér el csupán a házi segítségnyújtás, mint szociális szolgáltatás. A szociális étkeztetésnél sem jobb a helyzet, ott még kevesebben igénylik ezt a típusú ellátást. Mivel az önkormányzat nem működtet konyhát, így vásárolja a z étkeztetést, ami miatt az árak kissé magasak, ez is lehet az egyik oka ennek.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	89	0	10	4
2018	85	0	8	9
2019	83	0	8	2
2020	80	0	9	5
2021	81	0	9	10
2022	80	0	9	7

Forrás: TelR,

KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Könyvtár működik a településen, de gyakorlatilag nem veszi igénybe senki. Egyéb közművelődési szolgáltatás nincs.

c) idősök informatikai jártassága;

Az informatikai jártasságuk elég gyér, erre irányuló oktatás nincs jelenleg és a közelmúltban sem volt. Erre pedig nagyszükség lenne, mivel a családtagok rendszerint távolabb élnek és a kapcsolattartást jelentősen megkönnyítené a számítógépen használható ingyenes applikációk, közösségi média használata pedig elvonná a figyelmet a magányosság érzésétől. Bár erre a leghasznosabb a rendszeres Idősek klubja, vagy idősök nappali ellátása lenne a legjobb megoldás.

d) a generációk közötti programok

A faluban rendezett Falunap és Roma nap keretében van lehetőség a generációk találkozására

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Feladatként jelentkezik az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése. Hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb.; védőoltások beadására (influenza ellen). Fontos az idősödő és az idős korosztály számára az életmód tanácsadás, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrővizsgálatok, amelyek lehetőségek biztosítanak az egészséges életmód és lelki egészség megőrzésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, valamint az egészség megőrzéséhez.

Idősek biztonságának további két meghatározó eleme az otthonuk védelme, a lakásbetörések megelőzése, a 60 év felettiiek áldozattá válásának elkerülése. Az idős állampolgárok a bűnelkövetések szempontjából fokozott veszélynek kitett csoport. Tapasztalataink szerint kevés ismerettel rendelkeznek a potenciális veszélyeket illetően. Feladat az idősek részére az áldozattá válás megelőzését szolgáló ismeretek terjesztése, felhívni a figyelmüket a fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, részükre figyelemkeltő előadások, ismeretterjesztő anyagok minél szélesebb körben történő eljuttatása. Ezért fontos a személyes biztonság, a saját tulajdon védelmében történő segítségnyújtás.

Egy hónapban egyszer szervez a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Idősek klubját, de egyéb idősek részére alakult közösség, vagy program nincs. A helyi önkormányzat minden évben egyszer, decemberben megünnepli az időseket egy rendezvény keretében, ahol csomagot és szórakoztató műsorral tarkított ebédet is kapnak a szépkorúak.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

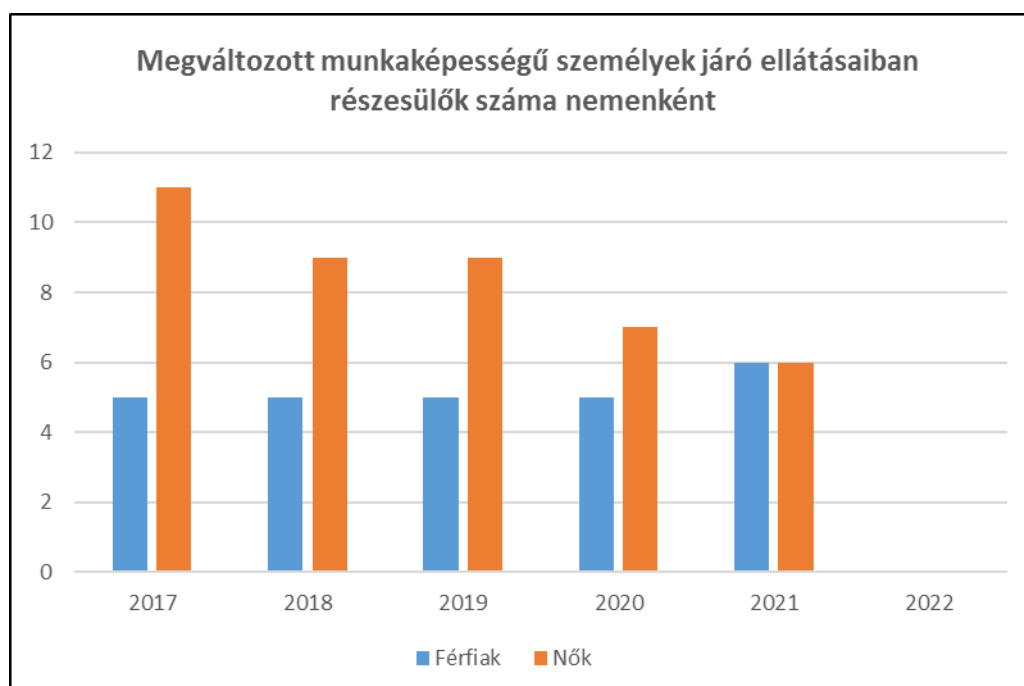
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
egyedüllét	jelzőrendszer hatékonyabb aktivizálása, idősek nappali ellátásának létrehozása, Idősek klubjának megszervezése generációk közötti programok szervezése
idősek birtokában lévő régi értékek kiveszése	az idősek hasznos, és lassan feledésbe merült értékeinek, tudásának a feltérképezése és elsajátítása – klubok szervezése, kézműves foglalkozások és mesekör szervezése
elszegényedés	hatékonyabb családsegítés eszközök biztosításával, jelzőrendszer aktivizálása,
bűncselekményeknek fokozottan ki vannak téve	megelőzés, tájékoztatás, segítségnyújtás, állampolgárok felvilágosítása jelzési kötelezettségeikről, hatékonyabb rendőri jelenlét
kapcsolatok hiánya	számítógépes ismeretek elsajátítása
egészségügyi problémák szaporodása	házi orvosi szolgálat elérhetőségének javítása, önkéntes segítők bevonása az idősekkel való kapcsolattartásba- mentális problémák megelőzése szempontjából
bevásárlás, orvoshoz eljutás, gyógyszerkiváltás nehézsége	falugondnoki szolgálat igénybevétele erre a célra

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	5	11	16
2018	5	9	14
2019	5	9	14
2020	5	7	12
2021	6	6	12
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága,. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezmény kimondja, hogy a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát - lehetőség szerint - biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

A településen a fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

Védett foglalkoztatás nincs a településen, közmunka keretében tudják foglalkoztatni a kisebb problémákkal, vagy enyhe értelmi fogyatékkal rendelkező személyeket.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. A foglalkoztatásukat nehezítik a széleskörű fogyatékosági típusok és fokozatok. A különböző fogyatékosági típusok más-más lehetőségeket és igényeket generálnak mind a munkavállaló, mind a munkaadó részéről.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A község önkormányzatához, információink szerint az egyenlő Bánásmód Hatósághoz sem érkezett megkeresés olyan ügyben, amikor hátrányos megkülönböztetés érte volna a foglalkoztatás vagy egyéb más területen a fogyatékkal élő személyeket.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat figyelemmel kíséri a településen élő fogyatékos személyek életkörülményeit. Szükség esetén biztosított a házi segítségnyújtás.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők eltérő típusú pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülnek, melyek többségét a Magyar Államkincstárnál igénylik a jogosultak. Igényelhetnek fogyatékosági támogatást vagy emelt családi pótlékot. Rokkantsági ellátást vagy járadékot is lehet igényelni részükre, attól függően, hogy rendelkeztek-e korábban munkaviszonnyal vagy sem illetve 18 éves koruk előtt fennállt-e a fogyatékoságuk vagy sem. Közgógyellátási igazolványt és parkolási igazolványt is igényelhetnek a Járási Hivatalnál.

A mozgáskorlátozottak gépkocsi vásárláshoz történő pénzbeli támogatást (új, használt jármű vétele, illetve meglévő átalakítása) a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal nyújt az igénylő kérelme alapján.

Állami ellátásban részesülnek. Többszörös ellátásként vakok személyi járadéka kerülhet megállapításra, illetve adókedvezmények.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen a házi orvosi ellátás egy héten egy nap elérhető csupán, a többi munkanap a szomszédos Ludányhalászi település házi orvosi rendelőjében fogadja a orvos a betegeket. Fogorvos és gyógyszerár nincs a településen.

A legközelebbi szakrendelő a 13 km-re lévő Szécsény városában elérhető, ahol előjegyzési rendszerben működik a betegellátás. Rehabilitációs részlegükben elérhető a gyógytorna, a masszázs, a különböző áramos kezelések. Fogorvosi ellátást szintén Szécsényben elérhető, itt 4 fogorvos várja a pácienseket. Gyógyszerár 2 db található szintén Szécsényben. A vármegyében

három kórház van, abból a legközelebbi a Balassagyarmati Kenessey Albert Kórház és Rendelőintézet.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Sajnos az önkormányzat épülete, az orvosi rendelő és a Művelődési ház sincs akadálymentesítve. Az óvoda épülete viszont akadálymentesítve van

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Információs és kommunikációs akadálymentesség sajnos nem valósul meg. A helyi boltok sem akadálymentesítettek.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége; Az önkormányzat épülete nincs akadálymentesítve, valamint a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét pontja sem.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A járdák állapota nagyon rossz, sok helyen hiányoznak is, akadálymentesítettségük nem megoldott.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Fogyatékosok nappali ellátása, mint szociális szolgáltatás nem működik a településen. A falugondnoki szolgáltatás megoldás lehet a fogyatékossgal élők szállítási problémáira.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincs ilyen a településen.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
középületek akadálymentesítésének a hiánya	akadálymentesítés
kommunikációs és információs akadálymentesítés hiánya	honlap akadálymentesítése
egészségügyi ellátás hiányossága	házi orvosi szolgálat elérhetőségének javítása, önkéntes segítők bevonása
védett munkahely hiánya	védett munkahelyek létesítése vagy ilyen lehetőség felkutatása és az érintettek munkához jutásának a segítése
járdák akadálymentesítésének a hiánya	járdák akadálymentesítése
segítség hiánya- elesettség	önkéntesek bevonása a fogyatékkal élők mindennapjainak a támogatására – civil szervezet létrehozása erre a célra
Szabadidő hasznos eltöltésének a hiánya	Programszervezés és folyamatos pályázatfigyelés olyan közösségi tér kialakítására, ahol mindenki megtalálja a számára kedvező elfoglaltságot

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
szegénység	anyagi és természetbeni támogatások
aluliskolázottság	képzések szervezése
munkanélküliség	munkahely létesítése, munkaközvetítés, felnőtt kompetenciák erősítése
lemorzsolódás	gyermekek részére Tanoda felállítása, óvodai és iskolai szociális munka elérhetőségét biztosítani a helyi általános iskolában és óvodában
akadálymentesítettség hiánya	járdák és közintézmények akadálymentesítése, honlap akadálymentesítése
egészségügyi ellátás hiányossága	házi orvosi ellátás rendszeres biztosítása
a falun átfolyó patak veszélyezteti az ingatlanokat áradáskor	a patak vízelvezetési problémáinak a megoldása, stapabíró hidak építése,

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma); Nincsenek sem egyházi, sem civil szervezetek. A Volent Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat látja el a család-és Gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat valamint a Magyar Máltai Szeretetszolgálat FETE programja működik a településen a helyi önkormányzattal együttműködve.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen az önkormányzat és a Roma Önkormányzat kapcsolata jó, ami azért is fontos, mivel a település 95%-a roma származású az önkormányzat becslése szerint.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Nógrádszakál önkormányzata tagja a Szécsény és Térsége Intézményfenntartó Társulásnak, ahonnan a házi segítségnyújtást és a közösségi ellátást biztosítják, valamint ez a társulás a fenntartója a Szécsény és Térsége Humánszolgáltató Központnak, ahol a Család- és Gyermejjóléti Központ működik a járásban.

A település tagja még a Ipoly-völgye Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulásnak (röviden Ipoly-völgye ETT) is. Az együttműködés elsőbbségi területei a következők:

- közlekedés
- gazdaság
- kutatás és innovációk
- energetika és felújítható források
- humánerőforrás
- mezőgazdaság és élelmiszeripar
- környezet és környezetvédelem
- idegenforgalom
- kultúra
- sport
- egészségügy
- közbiztonság

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a)* a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b)* az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c)* A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- alacsony iskolázottság - függőségek - rossz egészségügyi állapot - egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés nehézsége - munkanélküliség - lakásállomány rossz minősége - illegális személtlerakóhelyek - digitális analfabétizmus	- képzések támogatása (8. általános iskolai és szakképzések) - a közösségi ellátás erősítése a településen, drogprevenció, megküzdési stratégiák tanítása - a lakosság egészségtudatosságának az erősítése, egészségmegőrző foglalkozások, oktatások, előadások szervezése - a házi orvosi szolgáltatás jobb elérhetősége, akár szállítás megszervezése a szomszédos településre és majd a nyugdíjba vonuló házi orvos pótlásáról való gondoskodás - közfoglalkoztatás továbbra is biztosítva legyen, képzések biztosítása, munkahelyteremtés a településre, akár társadalmi vállalkozás keretén belül - felújítások, települési arculat megőrzése céljából az ingatlanok megújításának a támogatása - illegális személtlerakók megszüntetése, kamerarendszer fejlesztése, hatékonyabb hatósági fellépés - digitális eszközök biztosítása, ezek használatára kijelölt hely biztosítása, valamint oktatás biztosítása
Gyermekek	- iskolai lemorzsolódás - korai terhesség megelőzése - orvosi és gyermekorvosi ellátás hiánya - súlyos magatartás problémák - élelmezési és ruházatkódási problémák	- iskolán kívüli tematikus foglalkozások, pályaaorientáció szervezése, Tanoda létrehozása - felvilágosító programok szervezése - a gyermekorvosi ellátásra való eljuttatás megszervezése, vagy biztosításának megszervezése, tanácsadások szervezése - pszichológusi és pszichiátriai ellátás biztosítása - adományok gyűjtése és fogadása, ennek a megszervezése, vagy alapítvány létrehozása, kapcsolattartás az Élelmiszerbankkal
Idősek	- egyedüllét, kapcsolatok hiánya - elszegényedés - fokozottan ki vannak téve a bűncselekményeknek	- jelzőrendszer hatékonyabb aktivizálása, idősek nappali ellátásának létrehozása, Idősek klubjának megszervezése - generációk közötti programok szervezése

	- egészségügyi problémák szaporodása - bevásárlás, orvoshoz eljutás, gyógyszerkiváltás nehézsége	- hatékonyabb családsegítés eszközök biztosításával, jelzőrendszer aktivizálása, - megelőzés, tájékoztatás, segítségnyújtás, állampolgárok felvilágosítása jelzési kötelezettségeikről, hatékonyabb rendőri jelenlét - házi orvosi szolgálat elérhetőségének javítása, önkéntes segítők bevonása az idősokkal való kapcsolattartásba- mentális problémák megelőzése szempontjából - falugondnoki szolgálat igénybevétele erre a célra
Nők	- családon belüli erőszak - GYES-ről, GYED-ről visszatérők munkába állásának nehézségei - kiskorú várandósság - gyermeknevelési problémák	- jelzőrendszer felkészítése, megerősítése, tanácsadás, megküzdési stratégiák tanítása, lehetőségek felvázolása, tanácsadások szervezése - munkába állás, a beilleszkedés segítése, empatikusabb hozzáállás a kisgyermekesek problémáihoz - képzések szervezése- piacképes végzettség megszerzésében való támogatás - egészségügyi felvilágosítás a nem kívánt terhesség megelőzésére (szociális spirál) - tanácsadások, oktatások szervezése, aktív családgondozás és esetkezelés
Fogyatékkal élők	- középületek akadálymentesítésének a hiánya - segítség hiánya- elesettség - egészségügyi ellátás hiányossága - védett munkahely hiánya	- akadálymentesítés - önkéntesek bevonása a fogyatékossgal élők mindennapjainak a támogatására – civil szervezet létrehozása erre a célra - házi orvosi szolgálat elérhetőségének javítása, önkéntes segítők bevonása - védett munkahelyek létesítése vagy ilyen lehetőség felkutatása és az érintettek munkához jutásának a segítése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	- szegénység - aluliskolázottság - munkanélküliség - lemorzsolódás - akadálymentesítettség hiánya - egészségügyi ellátás hiányossága - a falun átfolyó patak veszélyezteteti az ingatlanokat áradáskor	- anyagi és természetbeni támogatások - képzések szervezése - munkahely létesítése, munkaközvetítés, felnőtt kompetenciák erősítése - gyermekek részére Tanoda felállítása, óvodai és iskolai szociális munka elérhetőségét biztosítani a helyi általános iskolában és óvodában - járdák és közintézménynek akadálymentesítése, honlap akadálymentesítése - házi orvosi ellátás rendszeres biztosítása - a patak vízelvezetési problémáinak a megoldása, stapabíró hidak építése,

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a közösség hasznos és elismert tagjai. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők társadalmi leszakadásának folyamatát minden lehetséges eszközzel megfékezzük, és elősegítsük e csoport felzárkózását a többségi társadalomhoz, továbbá, hogy életszínvonaluk javulását a lehető legnagyobb mértékben előmozdítsuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását. Nevelésük, oktatásuk befektetés a jövőbe, ezért erre kiemelt figyelmet fordítunk. Célunk továbbá településünk családbarát jellegének erősítése.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök jólétének kérdésére, egészségügyi és szociális helyzetének alakulására, fókuszálva a megfelelő életszínvonal fenntartásának elősegítésére, az időskori elmagányosodás megelőzésére, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítására. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a szerepkonfliktusok csökkentését, azaz a munka és a család összeegyeztethetőségének elősegítését, a családbarát intézkedések támogatását, valamint a nőkkel szembeni erőszak visszaszorítását. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél mélyebb megismerésére, életminőségének javítására, társadalmi integrációjuk előmozdítására, illetve a többségi társadalom tagjainak velük szembeni érzékenyítésére

Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)*

A	Intézkedés címe:	
B	Feltárt probléma megnevezése	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	
G	Az intézkedés felelőse	
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Álláskeresők tájékoztatása	- alacsony iskolázottság - függőségek - rossz egészségügyi állapot - egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés nehézsége - munkanélküliség - lakásállomány rossz minősége - illegális személtierakóhelyek digitális analfabétizmus	- képzések támogatása (8. általános iskolai és szakképzések) - a közösségi ellátás erősítése a településen, drogprevenció, megküzdési stratégiák tanítása - a lakosság egészségtudatosságának az erősítése, egészségmegőrző foglalkozások, oktatások, előadások szervezése - a házi orvosi szolgáltatás jobb elérhetősége, akár szállítás megszervezése a szomszédos településre és majd a nyugdíjba vonuló házi orvos pótlásáról való gondoskodás - közfoglalkoztatás továbbra is biztosítva legyen, képzések biztosítása, munkahelyteremtés a településen, akár társadalmi vállalkozás keretén belül - felújítások, települési arculat megőrzése céljából az ingatlanok megújításának a	1991.évi tv. a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló CVI. törvény a közfoglalkoztatásról	---	Az érintettek folyamatos tájékoztatása, álláshirdetések, képzések közzététele, együttműködés a Foglalkoztatási osztállyal	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Munkanélküliek száma, Álláslehetőségek száma	Humán: Önkormányzat munkatársa, Technikai: Számítógép, internetelérhetőség, honlap, hirdetőtábla	Folyamatos együttműködés, megfelelő technikai felszereltség. Közétett álláshirdetések	nem releváns

			támogatása - illegális szemétkerakók megszüntetése, kamerarendszer fejlesztése, hatékonyabb hatósági fellépés - digitális eszközök biztosítása, ezek használatára kijelölt hely biztosítása, valamint oktatás biztosítása									
2	Közfoglalkoztatás szervezése	Magas a tartós munkanélküliek száma	A szociálisan hátrányos helyzetű lakosok helyzetének javítása. Alacsony iskolai végzettségűek képzettségének és foglalkoztatottságának javítása.	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2011. évi CXc. tv.- a nemzeti köznevelésről. Önkormányzat Gazdasági Programja és az éves költségvetés	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Közfoglalkoztatás szervezése a Foglalkoztatási Osztállyal együttműködve. Az érintettek bevonása a helyi közfoglalkoztatási programokba. Az érintettek tájékoztatása, helyi képzések megszervezése.	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Rendszeres segélyezettek száma. Közfoglalkoztatásban résztvevők száma. 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma. 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma. Szervezett képzések száma. Képzésben résztvevők száma.	Humán: önkormányzat munkatársa, Technikai: Számítógép, internet. Közfoglalkoztatáshoz szükséges technikai felszerelés	A közfoglalkoztatási programok által a jövedelemhez juttatás lehetőségének biztosítása. Az érintettek bevonásával, a képzési feltételek megteremtése révén.	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Életesélyeket romboló devianciák előfordulásának csökkentése	Megnőtt a működési zavarokkal küzdő családok száma, egyre több a deviáns gyermek.	Veszélyeztetett kiskorú gyerekek számának további csökkentése.	A gyerekek védelméről és gyermekjogi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI törvény. Önkormányzat éves költségvetése	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) " Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	A veszélyeztetettség legfőbb okainak feltárása a gyermekjóléti és családszolgálat bevonásával. Ellátórendszer fejlesztése	Polgármester vagy az általa megbízott személy	2025. 12. 31. (szerda)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma, deviáns gyermekek száma, tervezett/megvalósult beavatkozások száma, gyermekjóléti alapellátások száma, gyermekjóléti alapellátásokba bekerülő gyermekek száma.	Humán: Önkormányzat munkatársa, Családszolgáltató - Gyermekjóléti szolgálat munkatársa, Technikai: Számítógép	Partneri együttműködés révén érintettek folyamatos tájékoztatásával. Az érintetteknek a jelzőrendszerrel történő együttműködése révén.	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Tájékoztatás foglalkoztatást segítő programokról	Magas a tartós munkanélküliség a nők körében.	Nők munkába állásának segítése.	A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia, Gazdasági Program Önkormányzat éves költségvetése	" A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030)	Foglalkoztatást segítő programokról információk gyűjtése és közvetítése a nők részére a Munkaügyi Kirendeltség bevonásával.	Polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Igényelt programok száma Megvalósult programok száma	Humán: Polgármesteri Hivatal , civil szervezetek munkatársai, Pénzügyi: Önkormányzat támogatása, Pályázati források	A foglalkoztatást segítő programok meglétével, az érintettek folyamatos tájékoztatásával és részvételével.	nem releváns

IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Segítségnyújtás időskorúak számára	Magas az egyedül élő idősek aránya, nagy a veszélye a településen az idősek elszigetelődésének.	Az idősek élethelyzetének javítása, aktív idős kor biztosítása	Idősügyi Nemzeti Stratégia, Önkormányzat éves költségvetése	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022) (2023-2024)	Családsegítő Szolgálat bevonásával önkéntesek szervezése, igények felmérése és programok szervezése	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Igénylések száma, önkéntesek száma, programok száma, résztvevők száma	Humán: Önkéntesek, segítők révén, önkormányzat munkatársai, Családsegítő, Technikai: egyéb eszközök, programszervezésre alkalmas helyszín	Az igények függvényében megfelelő tájékoztatás mellett.	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés	Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek akadálymentesítése nem 100%-os	A fogyatékkal élők élethelyzetének javítása	1998.évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról. 1997. évi LXXVIII. tv. az épített környezet alakításáról és védelméről. Az önkormányzat költségvetési koncepciója	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Az akadálymentesítést szolgáló pályázatok figyelése	polgármester	2025. 12. 31. (szerda)	Pályázatok száma, Akadálymentesítendő épületek száma	Humán: Szakemberek, önkormányzatok dolgozói, Technikai: Számítógép internet	Az igényeknek megfelelő lehetőségek kialakításával	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

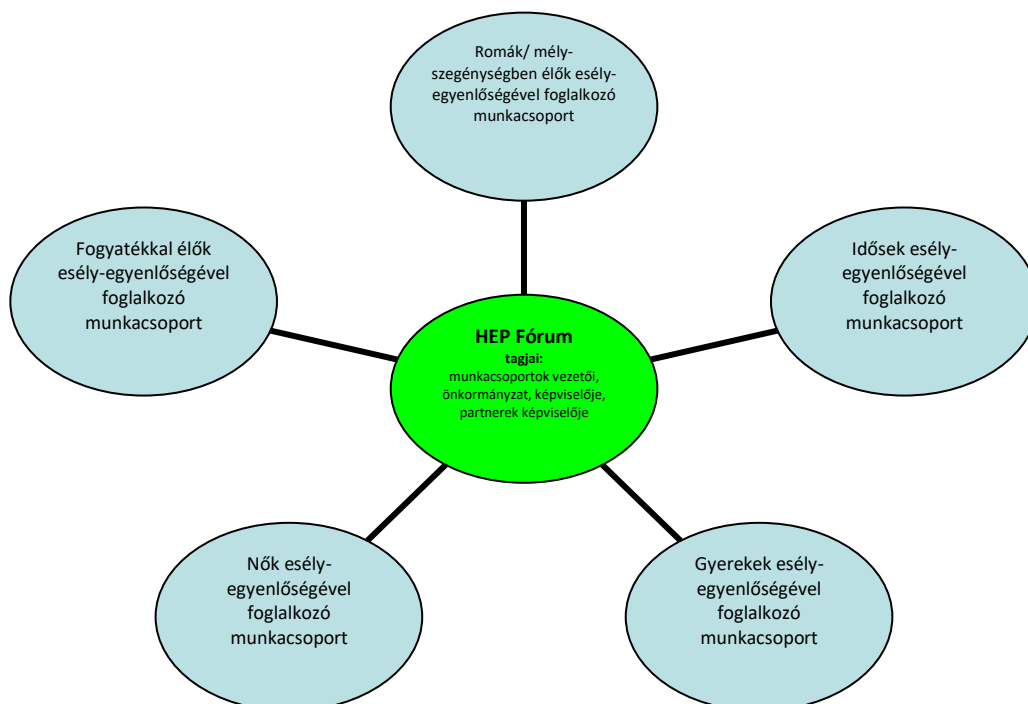
3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosság szám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,

- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát

igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nógrádszakál Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Nógrádszakál Községi Önkormányzatának képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 53/2023. (XII.28.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Nógrádszakál, 2024. január 4.

Németh Ilona

jegyző

Radvánszky Judit
polgármester

K I V O N A T

Nógrádszakál Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2023.XII.28-i ülésének
jegyzőkönyvéből

Nógrádszakál Községi Önkormányzat
Képviselő-testületének
52/2023. (XII.28.) határozata

Nógrádszakál Községi Önkormányzat Képviselő-testülete
Nógrádszakál Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi
programját a II. számú melléklet szerinti tartalommal elfogadja.
A képviselő-testület utasítja a polgármester és a jegyzőt a Helyi
Esélyegyenlőségi Program intézkedési tervében meghatározottak
megvalósulásának figyelemmel kísérésére, a kötelezettségek
teljesítésének nyomon követésére, dokumentálására.

Határidő. értelemszerű

Felelős. Radvánszky Judit polgármester

Radvánszky Judit s.k.
polgármester

Németh Ilona s.k.
jegyző

A kivonat hiteles.

Nógrádszakál, 2024. március 14.

Németh Ilona
Németh Ilona
jegyző